

Toelichting op het Verslagleggingsformulier Verpakkingen

Resultaten
verpakkingen 2023

Stichting Verpact
Postbus 1266
2260 BG Leidschendam

4 september 2024 versie 1.1

Deze rapportage is opgesteld door Verpact
i.s.m. Statiegeld Nederland

Samenvatting

Deze rapportage 2023 is opgesteld om aanvullende informatie te verstrekken en duiding te geven aan de verslagleggingsformulieren volgend uit de Regeling Verslaglegging Verpakkingen en de Regeling kunststofproducten voor eenmalig gebruik, die Verpact jaarlijks dient te verstrekken aan Rijkswaterstaat Leefomgeving. De betreffende formulieren en deze bijbehorende rapportage zijn opgesteld om te voldoen aan de verslagleggingsverplichtingen voortkomend uit het Besluit regeling voor uitgebreide producentenverantwoordelijkheid (het Besluit UPV) in samenhang met het Besluit beheer Verpakkingen 2014 (het Verpakkingenbesluit).

Verpact geeft collectief uitvoering aan verplichtingen die producenten en importeurs hebben onder de hierboven genoemde regelgeving en rapporteert over het behalen van de bijbehorende doelstellingen. Verpact doet dit over al het in Nederland op de markt gebrachte en gerecyclede verpakkingsmateriaal, over 'circulaire verpakkingen' (combinatie van recycling en hergebruik) en sinds 2022 over de inzameling van kunststof drankflessen tot en met drie liter. Vanaf 2023 rapporteert Verpact tevens over op de markt gebrachte SUP-verpakkingen en de inzet van recyclelaat in PET-flessen. Het aangifteformulier 'op de markt gebracht verpakkingen' is voor 2023, door de gedetailleerde informatie die de SUP-registratie vereist, aanzienlijk uitgebreider en complexer geworden voor de producenten en importeurs van verpakte producten.

Nederland kent al sinds jaar en dag, behalve een statiegeldsysteem voor glazen bier- en frisdrankflessen, een goed werkend statiegeldsysteem voor grote plastic flessen van water en frisdrank. Op 1 juli 2021 zijn aan dit systeem ook de kleine plastic flesjes toegevoegd en per 1 april 2023 maken drankblikjes ook deel uit van het statiegeldsysteem. Statiegeldflesjes konden in 2023 in Nederland worden ingeleverd bij meer dan 30.000 innamepunten. Vanaf rapportagejaar 2024 rapporteren we ook over drankblikjes.

Sinds 2021 schrijft de wetgeving een nieuwe methode voor om recycling van verpakkingsafval te berekenen, namelijk later in het recyclingproces dan de jaren voor 2021 het geval was.

Volgens deze methodiek moet:

- worden aangetoond dat recycling heeft plaatsgevonden en
- worden gecorrigeerd voor de uitval die bij recyclers plaatsvindt tot aan de handeling die op grond van Uitvoeringsbesluit 2019/665 van de Europese Commissie als recyclinghandeling is aangeduid (het "rekenpunt") en
- worden aangegeven in welk land of gebied de recycling feitelijk plaatsvindt,
- worden aangegeven in hoeverre recycling buiten de EU voldoet aan de milieueisen die vanuit de EU-wetgeving aan recycling worden gesteld (de zogenaamde 'broadly equivalent conditions' (BEC)).

Dit vraagt, in combinatie met de inzameldoelstelling op kunststof drankflessen en de rapportagevereisten van de SUP, om beduidend meer informatie van zowel de producenten en importeurs van verpakte producten als de afvalbedrijven en de

recyclers dan in voorgaande jaren. Van de afvalbedrijven wordt ook meer specifieke informatie gevraagd over de bestemmingen van materiaal dat wordt afgeleverd voor recycling. Van de recyclers wordt meer detailinformatie gevraagd over de uitval in het ontvangen, gesorteerde materiaal, voordat het kan worden ingebracht in het recycling/productieproces. Hoe de uitval dient te worden berekend is wettelijk vastgelegd. In deze rapportage is per materiaalsoort ook duidelijk aangegeven hoever Verpact nu is in de ontwikkeling van de informatieverzameling op weg naar een steeds robuustere monitoring conform de gestelde eisen.

De Nederlandse overheid heeft de recyclingdoelstellingen, die zijn ingegaan vanaf het monitoringjaar 2021, hier ook op aangepast. Daarnaast heeft de Nederlandse overheid zogenoemde circulaire doelstellingen geïntroduceerd waarmee het hergebruik van verpakkingen kan worden meegeteld.

In 2021 is de Regeling Verslaglegging Verpakkingen aangepast. Verpact heeft ervoor gekozen om de informatiewaarde van deze rapportage te verhogen door een toelichting te geven op de totstandkoming van de recycling-, inzamel- en circulariteitsresultaten waarmee wordt aangegeven hoe de resultaten zijn bepaald.

Tevens dient separaat een Monitoringsprotocol Verslaglegging Verpakkingen en een onafhankelijk accountantsrapport te worden aangeleverd.

Resultaten 2023

In het jaar 2023 is aan vrijwel alle gestelde doelen voor recycling en circulariteit (zowel recycling als hergebruik) voldaan, met uitzondering van de recyclingdoelstelling voor drankenkartons over de 2e helft van 2023. Daarnaast is de inzameldoelstelling op kunststof drankflessen nog niet gehaald, ondanks maatregelen om het inleveren via het statiegeldsysteem te stimuleren, bijvoorbeeld met extra innamepunten en consumentencampagnes.

Het recyclingpercentage van het totaal aan verpakkingen is met 75% in 2023 gelijk gebleven aan het resultaat van 2022. Dat geldt ook voor het circulariteitspercentage (88%).

Het verpakkende bedrijfsleven heeft in 2023 flink geïnvesteerd in monitoring gerelateerde zaken. De informatieverplichtingen rond de SUP-verpakkingen hebben immers veel gevraagd van het bedrijfsleven.

2023 was geen aantrekkelijk jaar voor de markt van gerecycled verpakkingsafval:

- de inflatie was, mede als gevolg van de oorlog in Oekraïne, evenals in 2022 aanzienlijk;
- de fors hogere energie-, brandstof- en grondstofkosten zorgden voor een zeer sterke kostenstijging, ook in de afvalrecycling;
- voor de logistieke sectoren gold specifiek dat beschikbaarheid niet ruim voorhanden was.

De vraag naar gerecycled materiaal nam daarmee af, ten gunste van virgin materiaal. Om een goede en veilige grondstof te kunnen maken uit verpakkingsafval is de kwaliteit van de afvalstroom essentieel. Er was in 2023 ook nog steeds sprake van (te) veel vervuiling in de ingezamelde PMD-stroom. Afspraken met de gemeenten vorderen langzaam, waardoor op termijn het behalen van de norm onder druk staat.

Resultaten verpakkingen vergeleken met de Nederlandse doelstellingen

Materialsoort	Recycling doelstelling NL 2023	Gerealiseerd percentage recycling verpakingsafval NL 2022	Gerealiseerd percentage recycling verpakingsafval NL 2023	Circulariteit doelstelling NL 2023	Gerealiseerd percentage circulaire verpakkingen NL 2023	Inzamel-doelstelling op kunststof drankflessen NL 2023	Gerealiseerd percentage ingezamelde kunststof drankflessen NL 2023
Kunststof	44%	46%	49%	44%	82%	90%	74%
Hout	30%	60%	54%	55%	73%		
Ferrometaal	80%	95%	95%	94%	99%		
Aluminium	60%	70%	69%	76%	97%		
Glas	70%	79%	81%	86%	90%		
Papier en karton	85%	90%	89%	85%	89%		
Alle verpakkingen (totaal)	70%	75%	75%	72%	88%		
<i>Waarvan drankenkartons (6 maanden)</i>	34%	-	24%				

Het recyclingpercentage van kunststof verpakingsafval (KVA) is met 3 procentpunten gestegen ten opzichte van 2022. Dat wordt verklaard door verschillende factoren. Het gewicht aan nieuw op de markt gebrachte kunststof verpakkingen is met 3% gedaald ten opzichte van 2022. Ten aanzien van het huishoudelijk ingezamelde kunststof is door extra voorraadvoorming in gesorteerd brongescheiden KVA en brand in een grote Nederlandse nascheidingsinstallatie ruim 1% minder materiaal gerecycled. In 2023 is er 10% meer gewicht aan statiegeldflessen gerecycled dan in 2022. Ook is 7% meer KVA van bedrijven gerecycled dan in 2022 wat ook leidt tot een hoger recyclingpercentage. Met de opgedane nieuwe inzichten over de recycling buiten de EU heeft Verpact ook meer recycling buiten de EU kunnen meetellen dan in 2022 is gedaan. Van het totaalgewicht aan gebruikte kunststofverpakkingen in 2023 was 33% van eenmalige verpakkingen.

Het recyclingpercentage van houten verpakkingen in 2023 flink gedaald, maar nog wel ruim boven de wettelijke doelstelling. De daling is vooral te wijten aan een combinatie van een hogere productie van nieuwe logistieke hulpmiddelen (pallets, kratten e.d.) op de markt en minder gerepareerde pallets. Gerepareerde pallets mogen bij hout worden meegeteld als recycling. Er blijft in Nederland sprake van (tegenwerkende) subsidies op de toepassing van afvalhout voor verbanding en biomassa.

Het recyclingpercentage van verpakingsafval van ferrometalen (FVA) is gelijk gebleven aan dat van 2022. In 2023 was sprake van zowel minder nieuwe logistieke hulpmiddelen (vaten, pails e.d.) op de markt als minder eenmalige ferro verpakkingen nieuw op de markt gebracht. Er zijn relatief weinig statiegeldblikjes van ferrometalen en dat aandeel neemt nog verder af. Verder wordt een substantieel deel van de eenmalige ferrometalen verpakkingen via de opwerking van metalen uit de bodemassen van verbrandingsinstallaties geëxporteerd buiten de EU. Verpact heeft nu nog geen helder beeld van de mate waarin deze export voldoet aan de Europese milieueisen. Daarom is in 2023 van deze export voorzichtigheidshalve 5% recycling niet meegeteld waarmee we naar verwachting aan de conservatieve kant zitten.

Verder is het recyclingpercentage verpakkingsafval van aluminium (AVA) in 2023 licht gedaald ten opzichte van dat van 2022. Waar de statiegeldblikjes weliswaar een sterke verbetering van dit resultaat geeft, zijn in 2023 nieuwe inzichten ontstaan over de verliezen aan aluminium in de verbrandingsketen. Hierdoor is sprake van hogere uitval in dit deel van de recyclingketen dan waarmee eerder werd gerekend. Er gaat een aanzienlijk deel van het ingezamelde aluminium verpakkingsafval via het restafval naar de verbrandingsinstallaties. Dit materiaal wordt wel binnen de EU verwerkt.

Het recyclingpercentage van glas is gestegen, vooral omdat minder nieuwe eenmalige glasverpakkingen op de markt kwamen. Het gewicht aan herbruikbare glasverpakkingen is gestegen.

Het recyclingpercentage van papier en karton is licht gedaald. Dat is het gevolg van enerzijds een stijging in 2023 van het gewicht van verpakkingen van papier en karton op de markt (5%) ten opzichte van 2022. Het beeld bestaat dat sprake is van substitutie van kunststof verpakkingen door verpakkingen van gelamineerd papier en karton. Hier gaan we onderzoek naar doen, mede omdat laminaten slechter recyclebaar zijn. Anderzijds daalde zowel de huishoudelijke als de bedrijfsmatige inzameling van papier en karton in 2023. Het aandeel verpakkingen in het oud papier en karton nam in 2023 wel verder toe, maar niet voldoende om dit te compenseren. Tenslotte blijkt uit de laatste sorteeronderzoeken in restafval dat ongeveer 11% bestaat uit (schoon) verpakkingsafval van papier en karton.

Het recyclingresultaat van drankenkartons over de tweede helft van 2023 is lager dan de doelstelling. De belangrijkste verklaring hiervoor ligt in de beperkt beschikbare recyclingcapaciteit voor de Nederlandse nagescheiden drankenkartons en door acute weigering van de gecontracteerde verwerkers om deze drankenkartons nog te recyclen. Hoewel in 2023 nieuwe recyclecapaciteit is gevonden, heeft de contractering en met name de EVOA-vergunningverlening voor de logistieke keten vertraging opgelopen. Deze vertraging van vergunningverlening is een probleem waar we in de toekomst, naarmate we steeds meer moeten recyclen, verwachten vaker tegenaan te lopen. Brand bij een Nederlandse nascheider in 2023 zorgde er tijdelijk voor dat er in het tweede trimester aanzienlijk minder drankenkartons werden nagescheiden. Hierdoor is relatief veel van het ingezamelde materiaal verbrand met energierterugwinning. Binnen Verpact is een programma opgezet om deze kwetsbare recycleketen beter in te gaan richten. Op basis van de in de eerste maanden van 2024 gerealiseerde recycling van drankenkartons is de prognose dat het recyclingpercentage van 37% in 2024 behaald kan worden. Er zijn geen herbruikbare drankenkartons.

In 2023 heeft Verpact opnieuw gegevens verzameld over hergebruik. Dat betreft behalve glazen statiegeldflessen vooral herbruikbare verpakkingen voor bedrijfsmatig gebruik (pallets, kratten, fusten e.d.). Hierbij gaat het om omvangrijke, goed gedocumenteerde en reeds lang bestaande hergebruiksystemen. Dit heeft geleid tot aanzienlijke gewichten die doorwerken in de circulariteitsresultaten, wel met flinke verschillen per materiaalsoort. Het gewicht aan hergebruikte verpakkingen is in 2023 iets hoger dan dat van eenmalige verpakkingen. Dit was uiteraard al jaren het geval, maar is door het verzamelen van deze gegevens nu duidelijker geworden.

In 2022 is de inzameldoelstelling van 90% op kunststof drankflessen nog niet behaald (68%). In 2023 is duidelijk sprake van een flinke stijging in de ingezamelde kleine

drankflessen. Statiegeld Nederland en Verpact constateren tegelijkertijd dat dit veel herhaling van de inzamelboodschap kost. Om de inzameling verder te verhogen, is in 2024 bijvoorbeeld een nieuwe campagne ontwikkeld en het aantal innamepunten fors uitgebreid, conform het plan van aanpak 'Verhoging inzameling drankflessen'.

Volgens de regelgeving mag voor de inzameldoelstelling maximaal 5% van het totale gewicht aan op de markt gebrachte kunststof drankflessen worden meegeteld, aan inzameling van kunststof drankflessen die afkomstig zijn uit PMD inzameling, op voorwaarde dat het recycalaat van vergelijkbare kwaliteit is als recycalaat afkomstig van gescheiden inzameling via statiegeld. Dat laatste was in 2023, gemaximeerd op 5 procentpunten het geval. Hierbij zijn in 2023 ook (een deel van) de via PMD ingezamelde HDPE-flessen meegeteld. Daarmee is vastgesteld dat in 2023 het inzamelresultaat op alle kunststof drankflessen 74% bedraagt, een stijging van 5 procentpunten t.o.v. 2022. In totaal werd in 2023 door Verpact ongeveer 15% van het totaalgewicht aan op de markt gebrachte kunststof drankflessen (PET en HDPE) buiten het statiegeldsysteem ingezameld. Hiervan mag wettelijk niet meer dan 5 procentpunten worden meegeteld in de inzamelresultaten, maar er is duidelijk meer ingezameld.

In 2023 zijn bijna 18,5 miljard SUP verpakkingen op de Nederlandse markt gebracht (ruim 134 kton). SUP-verpakkingen zijn vormvaste voedselverpakkingen, drinkbekers, drankverpakkingen, zakjes en wikkels en lichte plastic draagtassen. Uit communicatie met producenten en importeurs van verpakte producten blijkt dat men, mede vanwege het complexe karakter van de Nederlandse invulling van de SUP-wetgeving, nog altijd moeite heeft met het goed in beeld brengen van het aantal SUP-verpakkingen. Verpact heeft hier zeker aandacht voor. Er zijn inmiddels wel al diverse reductievoorbelden van SUP-verpakkingen, zoals aanpassingen van verschillende snoepverpakkingen die veel verpakkingen per product hadden.

Hoewel pas in 2025 sprake is van een 25%-doelstelling voor toepassing van gerecycled PET in drankverpakkingen met PET als hoofdbestanddeel, heeft Verpact hierover vanaf 2023 al wel een rapportageverplichting. Op basis van de aangiften 2023 bestond minstens 44% van de grondstoffen die benodigd waren voor de productie van de op de Nederlandse markt gebrachte kunststof drankflessen met PET als hoofdbestanddeel, uit PET-recycalaat. Nog niet alle bedrijven hebben hun gegevens hierover met Verpact gedeeld. Ook zijn op deze gegevens nog geen dataverificaties uitgevoerd.

Vanuit de Regeling Verslaglegging Verpakkingen wordt een monitoringsprotocol voorgeschreven. Dat protocol vormt een apart document naast deze toelichting en draagt bij aan de betrouwbaarheid, transparantie en verifieerbaarheid van het monitoringproces. De verbetering van de monitoring is een continu proces.

Voor 2024 blijft de aandacht voor de kwaliteit van de inzameling van PMD vanuit Verpact groot. Verder zet Verpact in op een nieuw systeem van tariefdifferentiatie waarin het gebruik van recyclebare kunststof verpakkingen anders wordt beloond dan in de jaren ervoor en ook het gebruik van recycalaat in kunststof verpakkingen wordt gewaardeerd met een korting. Dit wordt gedaan om de kunststof keten steeds meer circulair te maken. Daarnaast wordt volop gewerkt aan de actieplannen die zijn opgesteld voor de inzameldoelstellingen voor kunststof drankflessen en statiegeldblikjes en de recycling van drankkartons. Tenslotte is Verpact druk doende om de SUP-monitoring nog verder te optimaliseren in ons monitoringsysteem.

Inhoud

	Samenvatting	3
	Inhoud	8
1	Inleiding	9
	1.1 Aanleiding	9
	1.2 Implementatie van de uitgebreide producentenverantwoordelijkheid	10
	1.3 Tarieven en tariefdifferentiatie	11
	1.4 Innamesystemen	12
	1.5 Bewustmakingsmaatregelen zwerfafval voor kunststof verpakkingen voor eenmalig gebruik	14
2	Toelichting op resultaten 2022 per materiaalsoort	17
	2.1 Verpakkingen van glas	17
	2.2 Verpakkingen van papier en karton	17
	2.3 Verpakkingen van kunststof	18
	2.4 Drankenkartons	18
	2.5 Verpakkingen van ferrometalen	19
	2.6 Verpakkingen van aluminium	19
	2.7 Verpakkingen van hout	20
	2.8 Ingezamelde kunststof drankverpakkingen	21
	2.9 SUP-verpakkingen	21
	2.10 Toepassing van PET-recyclaat in PET-drankflessen	22
3	Toelichting op de methodiek	23
	3.1 Op de markt gebrachte verpakkingen	23
	3.2 Op de markt gebrachte SUP verpakkingen	24
	3.3 Ingezamelde kunststof drankflessen	24
	3.4 Hergebruik	25
	3.5 Meet- en rapportagemethode recycling	26
	3.6 Methodiek recycling en reparatie per materiaalsoort	27
	3.7 Bestemming van recycling	31
	3.8 Kwaliteit van de verzamelde gegevens	33
4	Deelnemers aan Verpact	38

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Verpact stelt jaarlijks een monitoringsrapportage op als onderdeel van haar wettelijke verslagleggingsverplichting die voortkomt uit Besluit regeling voor uitgebreide producentenverantwoordelijkheid (Besluit UPV) in combinatie met het Besluit beheer verpakkingen 2014 (het Verpakkingenbesluit), waarmee Nederland de EU-Richtlijn verpakkingen en verpakkingsafval (94/62/EG) heeft geïmplementeerd. Verpact is een gezamenlijke uitvoeringsorganisatie zoals bedoeld in artikel 6 van het Besluit UPV en brengt verslag uit aan de Rijksoverheid over de uitvoering van haar verplichtingen en de resultaten daarvan t.a.v.:

1. De gewichten van nieuw op de Nederlandse markt gebrachte verpakkingen per materiaalsoort.
2. De recycling of het hergebruik van in de handel gebrachte verpakkingen, waarbij per materiaal en in totaliteit dient te worden voldaan aan wettelijke doelstellingen (art. 5a Verpakkingenbesluit), zijnde circulaire doelstellingen. Hoewel geen materiaalsoort, is m.i.v. 2023 ook een recyclingdoelstelling voor drankenkartons toegevoegd.
3. De recycling van in de handel gebrachte verpakkingen, waarbij per materiaalsoort en in totaliteit dient te worden voldaan aan wettelijke doelstellingen (art. 6 Verpakkingenbesluit), zijnde recyclingdoelstellingen.
4. De inzameling van kunststof drankflessen, waarbij in totaliteit dient te worden voldaan aan wettelijke doelstellingen (art. 6a Verpakkingenbesluit), zijnde inzameldoelstellingen.
5. De registratie van SUP-verpakkingen (art. 15 Verpakkingenbesluit), zijnde SUP-registraties.
6. De toepassing van recycalaat in PET-drankflessen (art. 15c Verpakkingenbesluit)

Verpact draagt o.a. zorg voor:

- De gescheiden inzameling van verpakkingsafval of nascheiding van restafval om verpakkingsafval te kunnen hergebruiken of recycleren, inclusief het bekostigen van de daartoe benodigde activiteiten van gemeenten en/of afvalbedrijven (art. 5).
- Het organiseren en bekostigen van een statiegeldsysteem voor kunststof drankflessen kleiner dan 3 liter met ingang van 1 juli 2021 (art. 7).
- Een inzamelsysteem voor brongescheiden, op huishoudelijke gelijkende verpakkingen van plastic, glas en drankenkartons van kantoren, scholen, horeca etc. vanaf 1 januari 2023. Daarnaast werkt Verpact ook aan een systeem voor na te scheiden materiaal uit bedrijfsmatig restafval.
- De monitoring van de aantallen en gewichten van nieuw op de Nederlandse markt gebrachte verpakkingen en van verpakkingsafval om hierbij te kunnen voldoen aan de verslagleggingsverplichtingen namens het verpakkende bedrijfsleven.

De manier waarop verslag moet worden uitgebracht aan Rijkswaterstaat is vastgelegd in de (aangepaste) Ministeriële Regeling Verslaglegging Verpakkingen die in werking is getreden op 1-1-2022¹ en in de Regeling kunststofproducten voor eenmalig gebruik (SUP). Deze

1 <https://wetten.overheid.nl/BWBR0045640/2022-01-01>

verplichtingen omvatten voor het jaar 2023 het verstrekken van gegevens zoals opgenomen in de onderstaande opsomming:

- Op de markt gebrachte verpakkingen (gewichten van gebruikte verpakkingen).
- Op de markt gebrachte SUP-verpakkingen (aantallen en gewichten van gebruikte verpakkingen).
- Ingezameld gewicht van kunststof drankflessen (kleiner dan 3 liter).
- Hergebruikte verpakkingen (gewicht van hergebruikte verpakkingen).
- Gerecycled verpakkingsafval, gesplitst naar de locatie van recycling, te weten:
  - Nederland
  - Andere EU-landen
  - Buiten de EU
- Resultante: percentage hergebruikte of gerecyclede verpakkingen (circulair resultaat).
- Resultante: percentage gerecyclede verpakkingen (recyclingresultaat).

Omdat Verpact zoveel als mogelijk een feitelijke onderbouwing wil geven van de resultaten, geeft deze rapportage allereerst een toelichting op het verslagleggingsformulier en een nadere duiding op het al dan niet behalen van de doelstellingen. Verder wordt in de inleiding van deze rapportage door Verpact ingegaan op:

- De implementatie van de uitgebreide producentenverantwoordelijkheid door Verpact (1.2)
- De tarieven en het systeem van tariefdifferentiatie (1.3)
- De innamesystemen van verpakkingsafval(1.4)
- Bewustmakingsmaatregelen zwerfafval voor kunststof verpakkingen voor eenmalig gebruik (1.5)

1.2 Implementatie van de uitgebreide producentenverantwoordelijkheid

Verpact is de uitvoeringsorganisatie van de uitgebreide producentenverantwoordelijkheid (UPV) voor verpakkingen in Nederland voor alle bedrijven die geen ontheffing hebben verkregen van de Rijksoverheid. De wettelijke basis hiervoor is een op grond van art. 15.36 wet milieubeheer algemeen verbindend verklaarde overeenkomst (de afvalbeheersbijdrageovereenkomst), lopende tot en met 31 december 2027².

Verpact³ voert sinds 1 januari 2024 alle taken van de UPV uit, alleen is er voor Statiegeld Nederland sprake van een separate uitvoeringsorganisatie. Voor die tijd was sprake van separate organisaties, allen onder leiding van het Afvalfonds Verpakkingen. Een deel van de taken/activiteiten betreft de wettelijke verplichtingen, het resterende deel is aanvullend hierop om de producenten en importeurs van verpakte producten te ondersteunen. Verpact is daarmee normadressaat m.b.t. de wettelijke verplichtingen, voert de ketenregie, is aanspreekpunt en registreert het gewicht van de op de markt gebrachte verpakkingen.

Tot en met 2022 hadden de gemeenten en afvalbedrijven nog zelf beschikking over het ingezamelde verpakkingsafval uit PMD/nascheiding en zij verkochten dit – al dan niet na

² <https://www.umpverpakkingen.nl/>

³ Per 1 maart 2024 is de naamswijziging van Verpact doorgevoerd

sortering – aan recyclers. Glas en papier en karton vallen nog wel steeds onder regie van gemeenten. Sinds 2021 heeft Verpact de vermarkting van PMD-afval (Plastic, Metalen, Drinkenkartons) alsook plastic en drankenkartons uit nascheiding fasegewijs deels van de gemeenten overgenomen. In 2024 is het volledige PMD en nagescheiden kunststof verpakkingsafval en drankenkartons onder regie van Verpact. Verpact heeft ook de regie op de statiegeldstromen. Hierdoor heeft Verpact steeds meer actieve invloed op waar het verpakkingsafval wordt gerecycled en op de bestemming van het recyclaat.

De waarde van het verpakkingsafval is afhankelijk van het type materiaal en de kwaliteit van het ingezamelde en gesorteerde verpakkingsafval. Voor het verpakkingsafval van huishoudens geldt dat Verpact zich inzet om het materiaal waar Verpact zelf de regie over voert binnen de EU te laten verwerken.

Via Verpact worden contacten en contracten onderhouden met gemeenten, afvalinzamelaars, -sorteerders, -handelaren en recyclers. Deze organisaties en bedrijven verstrekken periodiek gegevens aan Verpact en mede op grond hiervan worden gemeenten vergoed voor het ingezamelde verpakkingsafval. Een andere basis voor verstrekking van vergoedingen aan gemeenten vormt de kwaliteit van het ingezamelde en/of gesorteerde verpakkingsafval op basis van vooraf overeengekomen samenstellingseisen. Verpact betaalt verder ook vergoedingen aan afvalbedrijven, sorteerinstallaties en recyclers voor sortering en voor het aanleveren van informatie ten behoeve van de monitoring.

Alle afspraken die zijn gemaakt ten aanzien van inzameling en recycling, inclusief rapportage en controle van gegevens, zijn beschreven in het Uitvoeringsprotocol Monitoring Verpakkingen (UMP)³. Deze afspraken omvatten onder andere de reguliere controle van de aan Verpact verstrekte gegevens door middel van dataverificaties en audits.

1.3 Tarieven en tariefdifferentiatie

Om de inzameling en recycling van verpakkingsafval te kunnen bekostigen, stelt Verpact jaarlijks tarieven per materiaalsoort vast en heft deze bij producenten en importeurs van verpakte producten over de door hen op de markt gebrachte verpakkingen. De eerste 50.000 kg op de markt gebrachte verpakkingen (de drempel) is hierbij vrijgesteld. Deze vrijstelling is niet van toepassing op SUP- en statiegeldverpakkingen.

De tarieven zijn kostendekkend en worden niet aangewend om reserves op te bouwen (Verpact is een stichting zonder winstoogmerk). Zij bestaan uit een deel ter dekking van de vaste kosten (voor alle materialen hetzelfde) en een deel ter dekking van de kosten voor inzameling en recycling (voor ieder materiaal verschillend, afhankelijk van de kosten per materiaalsoort).

Met ingang van 1 januari 2019 hanteert Verpact een zogenoemd gedifferentieerd tarief voor vormvaste kunststof verpakkingen. Voor vormvaste kunststof verpakkingen die goed te sorteren en recyclen zijn en die na recycling een positieve marktwaarde hebben, geldt een lager tarief. Het gebruik van dergelijke verpakkingen wordt hiermee dus beloond en gestimuleerd. Om te bepalen of een vormvaste kunststof verpakking goed recyclebaar is, maakt Verpact daarbij gebruik van de KIDV Recyclecheck voor vormvaste kunststof verpakkingen en kijkt hierbij ook kritisch naar het criterium van een positieve

marktwaarde van het gerecyclede kunststof. Het vaststellen of verpakkingen aan de gestelde voorwaarden voldoen, kent een doorlooptijd die varieert, afhankelijk van de complexiteit van de verpakking en de gebruikte materialen.

In 2023 is beperkt aanspraak gemaakt op de kortingstarieven van het systeem van tariefdifferentiatie. Mede daarom heeft Verpact met ingang van 2024 een uitgebreider systeem van tariefdifferentiatie gelanceerd. Dit nieuwe systeem maakt het voor het verpakkende bedrijfsleven makkelijker om sneller en stapsgewijs naar steeds beter recyclebare verpakkingen toe te werken. En om ook op flexibele plastic verpakkingen een gedifferentieerd toe te passen. In het nieuwe systeem (zie figuur hieronder) wordt het gebruik van recycleat in verpakkingen ook expliciet beloond.

1.4 Innamesystemen

Consumenten van verpakte producten worden bij de inzameling van verpakkingen geholpen door wegwerpsymbolen op de verpakkingen die in belangrijke mate worden beheerd door KIDV en Statiegeld Nederland. Consumenten worden daarnaast door hun gemeenten voorgelicht over het innamesysteem en de specifieke voorzieningen in hun gemeente. Verpact ondersteunt de gemeenten hierin via communicatietools die worden ontwikkeld in overleg met de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) in het Platform Ketenoptimalisatie. Zie hiervoor o.a. de website www.recycleklaar.nl. Voor de inzameling van huishoudelijk verpakkingsafval heeft Verpact afspraken gemaakt met de Nederlandse gemeenten, verenigd in de VNG. Deze afspraken staan beschreven in de Ketenoevereenkomst Verpakkingen (Ketenoevereenkomst). Ter uitvoering van de Ketenoevereenkomst is de hiervoor destijds verantwoordelijke uitvoeringsorganisatie van het Afvalfonds, Nedvang, deelnemersovereenkomsten aangegaan met alle individuele Nederlandse gemeenten. Deze deelnemersovereenkomsten zijn overgegaan naar Verpact. De regels voor de uitvoering van de gemeentelijke inzameling staan in detail beschreven in het Uitvoeringsprotocol Gemeenten dat onder verantwoordelijkheid van het Platform Ketenaansprakelijkheid (PKO) is opgesteld en [online](#) te vinden.

A. Innamesystemen voor huishoudelijk plastic, metaal en drankpakken

Gemeenten verzorgen de inzameling van verpakkingsafval bij huishoudens voor Verpact. De gemeente regisseert de inzameling van het huishoudelijk verpakkingsafval en kiest voor een bepaald inzamelsysteem of een combinatie van enkele systemen. In 2023

was de verdeling over de 342 Nederlandse gemeenten als volgt voor de verschillende inzamelsystemen:

Bronscheiding	255
Nascheiding	48
Combinatie van bron- en nascheiding	39

Het ketenregiemodel waarin de gemeenten de vermarkting van ingezameld verpakkingsafval nog voor hun rekening namen, is m.i.v. 2023 vervallen.

B. Innamesystemen voor glasverpakkingsafval

Het huishoudelijke verpakkingsafval van glas, daarmee niet zijnde de herbruikbare bier- en frisdrankflessen, wordt ingezameld door middel van de glasbakken die verspreid staan over Nederland. De leging van de glasbakken wordt gedaan door de gemeenten. Verpact vergoedt de gemeenten voor de kosten van het plaatsen, onderhouden en legen van de glasbakken en het vermarkten van het ingezamelde glas. Verpact ondersteunt de gemeenten en afvalbedrijven bij het optimaliseren van hun inzamelingsprestaties voor glas en is ook verantwoordelijk voor de registratie, monitoring en stimulering van de inzameling van glazen verpakkingsafval. Ook zijn de laatste jaren diverse extra glasbakken geplaatst.

Consumenten betalen statiegeld voor de meeste glazen bierflessen die zij kopen. Zij kunnen de lege flessen inleveren bij supermarkten, slijterijen of andere verkooppunten die bier verkopen. Zij krijgen dan het statiegeld terug. Voor de horecaondernemers geldt dat men de lege flessen terugbrengt naar de leverancier of laat ophalen door een transporteur. Zij krijgen dan het statiegeld terug of dit wordt verrekend met de nieuwe bestelling. De hervulbare flessen worden dan opnieuw gevuld en gedistribueerd, terwijl de niet-hervulbare flessen worden afgevoerd naar glasrecyclingbedrijven. Het statiegeldsysteem voor glazen bierflessen heeft als doel om het hergebruik en de recycling van glas te bevorderen en zo de milieu-impact te verminderen. Het systeem is gebaseerd op een samenwerking tussen producenten, verkopers, consumenten en overheid. Verpact registreert en monitort het gebruik van glazen statiegeldflessen. Het gebruik van statiegeldflessen wordt door de bierbrouwers gestimuleerd.

C. Innamesysteem voor huishoudelijk oud papier en karton (OPK)

Het huishoudelijke oud papier en karton wordt ingezameld door middel van de papierbakken die verspreid staan over Nederland of door middel van huis-aan-huis-inzameling. Verpakkingen en niet-verpakkingen worden gezamenlijk ingezameld. Papier Recycling Nederland is verantwoordelijk voor de niet-verpakkingen. De leging van de papierbakken wordt gedaan door de gemeenten. Verpact ondersteunt de gemeenten en afvalbedrijven bij het optimaliseren van hun inzamelingsprestaties voor OPK en is ook verantwoordelijk voor de registratie, monitoring en stimulering van de inzameling van het OPK.

D. Innamesysteem voor statiegeldflessen en -drankblikjes

Waar Verpact en Statiegeld Nederland al medio 2021 zijn gestart met statiegeld op kunststof drankflessen met een inhoud van 3 liter of minder is er vanaf 1 april 2023 ook een landelijk dekkend en consumentvriendelijk statiegeldsysteem operationeel

voor alle metalen drankverpakkingen met een inhoud van 3 liter of minder. Statiegeld Nederland is de uitvoeringsorganisatie voor het statiegeldsysteem. In Nederland wordt statiegeld op plastic PET-flessen en -blikjes geheven zodat de hoeveelheid zwerfafval vermindert én na inzameling statiegeldverpakkingen kunnen worden gerecycled tot grondstof waarmee nieuwe flesjes en blikjes gemaakt kunnen worden. Het aantal gevonden kleine flesjes in het zwerfafval daalde over de eerste helft van 2023 ten opzichte van de eerste helft van 2020 met 63%. En ook is in 2023 het laagste aantal blikjes aangetroffen sinds zeker 8 jaar (bron: ministerie van I&W).

Het statiegeldsysteem wordt, net als in andere Europese landen zoals Noorwegen en Denemarken, gefinancierd vanuit twee geldstromen: een producentenbijdrage en niet-uitbetaald statiegeld. Deze beide geldstromen worden weer geïnvesteerd in het statiegeldsysteem. Voorbeelden hiervan zijn het plaatsen van extra inname-apparaten, de uitbreiding van innamepunten, onderhoud en publiekscampagnes.

Statiegeldflessen en -drankblikjes kunnen onder meer worden ingeleverd in supermarkten (> 200 m²), via cateraars, op treinstations met bemande verkooppunten en bij grote tankstations langs de weg. Daarnaast kunnen bijvoorbeeld scholen en sportverenigingen vrijwillig innamepunt worden. Ook andere vrijwillige innamepunten zijn welkom.

Om de inzameling verder te verhogen is het Plan van Aanpak verhoging inzameling plastic drankverpakkingen opgesteld. Dit plan voorziet o.a. in een uitbreiding van 5.400 uitbetalende innamepunten. Zo worden er duizenden extra automaten geplaatst zodat de consument op veel meer plekken statiegeld terugkrijgt. Ook onderweg en buitenshuis, met bijvoorbeeld innamepunten in het OV, op scholen, in attractieparken en horeca en op het strand en festivals. En met een grote, landelijke campagne via rtv, online en social media en activiteiten willen we nog meer mensen informeren en overtuigen van het nut van inleveren. Hiermee verwachten Verpact en Statiegeld Nederland de inzameldoelstelling voor plastic drankflessen eind 2026 te behalen.

E. Afval Goed Geregeld

Met ingang van 2023 biedt Verpact een kosteloos innamesysteem voor bedrijfsmatige verpakkingen aan: 'Afval Goed Geregeld', waar bedrijven, scholen en verenigingen zich kunnen aanmelden voor kosteloze inzameling van plastic verpakkingen en drankenkartons (PD) en glas. Ca. 30.000 locaties zijn aangemeld voor de kosteloze inzameling van PD en/of glas. Inzameling vindt plaats door een twintigtal landelijk en regionaal opererende inzamelaars in opdracht van Verpact. Het ingezamelde PD wordt vervolgens via overslagstations gesorteerd in sorteerinstallaties en daarna gerecycled. In 2024 zijn er pilots gestart voor nascheiding uit bedrijfsrestafval. Doel van onze communicatie(campagnes) is om bekendheid te creëren rondom Afval Goed Geregeld door in te zetten op de voordelen van het loket. Zo stimuleren we bedrijven, scholen en verenigingen om kosteloos een bijdrage te leveren aan een circulaire economie voor verpakkingen.

1.5 Bewustmakingsmaatregelen zwerfafval voor kunststof verpakkingen voor eenmalig gebruik

Verpact is via Supporter van Schoon sinds 2023 verantwoordelijk voor het realiseren van de Bewustmakingsmaatregelen zoals opgenomen in artikel 3.3 van de Regeling kunststofproducten voor eenmalig gebruik. Het ingediende driejarenplan uit 2023 heeft als doel om (SUP-verpakkingen in het) zwerfafval te voorkomen door samen met producenten en importeurs te werken aan bewustmakingscampagnes en

gedragsbeïnvloedingsmaatregelen, welke worden gevoerd onder de merknaam Supporter van Schoon, een initiatief van Verpact.

A. Landelijke bewustmakingscampagne 2023-2025

Doel van de landelijke bewustmakingscampagne is om zwerfafval te voorkomen en hergebruik te stimuleren. In het bijzonder ten aanzien van eenmalige kunststof verpakkingen en afval in het algemeen te verminderen. In de campagne doet prof. dr. Freek Vonk verslag van het natuurlijke afval- en opruimgedrag dat Nederlanders allemaal in zich hebben. Ook registreert hij nieuwe soorten die al een stapje verder gaan. Door bijvoorbeeld een eigen koffiebeker mee te nemen, om zo verpakkingsmateriaal en potentieel zwerfafval te voorkomen. Door deze nieuwe vormen van duurzaam gedrag te combineren met bekende vormen -boodschappen doen met een herbruikbare tas - inspireert de campagne iedereen om nieuwe gewoontes aan te leren om afval te voorkomen. Tijdens seizoenscampagnes wordt een doorvertaling gemaakt van de campagne. Een voorbeeld is 'Back-to-School/Work' in september, welke focust op het meenemen van een lunchbox en drinkbeker.

De campagne is in 2023 gestart met o.a. tv, online video, display banners en social media. Voor, met name, primair en voortgezet onderwijs zijn quizzen ontwikkeld om op interactieve wijze aandacht te vragen voor (zwerf)afval en recycling, inclusief uitleg over markeringen. De campagne wordt in het kader van het driejarenplan voortgezet in 2024.

Naast betaalde communicatie-inzet leent het onderwerp zich voor free publicity. In juni 2023 werd aan de Lange Vijverberg in Den Haag een voorproefje gegeven van wat 1 juli de nieuwe norm werd: consumenten gingen extra betalen voor wegwerpbekers en -bakjes waar plastic in zit óf kunnen zelf een bakje/beker meenemen óf gebruikmaken van het retoursysteem van de ondernemer. Staatssecretaris Heijnen haalde de eerste portie friet in eigen bakje.

In maart vond de jaarlijkse Landelijke Opschoondag plaats. Dit is de sociale activiteit binnen de bewustmakingsmaatregelen waarbij tienduizenden Nederlanders (inwoners, gemeenten, scholen/bso's, mkb, producenten, importeurs, verenigingen en vrijwilligersorganisaties) samen gaan opschonen. Deze dag trekt jaarlijks veel aandacht in lokale, regionale en landelijke media.

Via diverse online en social kanalen is uitleg gegeven over markeringen op plastic voor eenmalig gebruik (logo's met schildpad) en afbraaktijden van zwerfafval. Ook werd de SUP-wetgeving meerdere keren in het jaar uitgelicht, zodat consumenten bekend raken met waarom deze wetgeving wordt toegepast en zich bewust worden van de afbreekbaarheid van producten in het milieu.

Lokale maatregel op hotspotlocaties

Om gemeenten en gebiedsbeheerders lokaal te ondersteunen in het voorkomen van zwerfafval, is in 2023 gestart met een geïntegreerde aanpak. Met maatregelen die vooraf gedragswetenschappelijk zijn getoetst, worden de meest vervuilde locaties (hotspots) effectiever aangepakt. Op effectiviteit wordt gemeten via doorlopend pilotonderzoek. Samenwerkingen lopen door in 2024. Middels een stappenplan, kennisdocumenten en toolkits worden ondernemers, gebiedsbeheerders en vrijwilligers gefaciliteerd. De aanpak bestaat uit voorbereiding (draagvlak creëren), uitvoering (interventies implementeren) en monitoring/evaluatie (resultaten meten en evalueren). Hoewel de

gebiedstypen maatwerk vereisen, wordt het stappenplan met basisprincipes toegepast op vergelijkbare locaties, zoals bedrijventerreinen, snoeproutes, winkelgebieden en fastfoodlocaties.

Een van de hotspotlocaties is evenementen. In 2023 is veelvuldig samengewerkt met ondernemers en gemeentes. Bijvoorbeeld tijdens de Dutch Grand Prix. Connexion, Dutch Grand Prix, Statiegeld Nederland en Supporter van Schoon sloegen de handen ineen om de omgeving rondom het circuit schoon te houden. De hele dag waren cleanteams actief en stond er een mobiele statiegeldautomaat op de boulevard waar bezoekers hun statiegeldflesjes en -blikjes konden inleveren. Een ander belangrijk onderdeel was de zichtbaarheid van gewenst, positief afvalgedrag. Grote, mobiele billboards op drukke plekken attendeerden bezoekers op de tekst: 'samen houden we het onderweg/dit event schoon'. Alle Connexion-bussen waren uitgerust met narrowcastingschermen waarop informatie werd getoond over het weggooien van afval. Hierdoor werden bezoekers onderweg al blootgesteld aan het gewenste gedrag en ervan bewust gemaakt dat je met elkaar zorgt voor een schone omgeving. Eigenaarschap neemt anonimiteit weg en vergroot het gevoel van gastvrijheid. Dit leidt weer tot minder zwerfval en een schoon en veilig evenement.

B. Aanpak met gemeenten

In 2023 hebben 315 gemeenten zich door middel van financiering vanuit Verpact ingezet op een aanpak van zwerfafval in hun gebied. Per gemeente zijn jaarplannen afgestemd en goedgekeurd. Gemeenten zetten hier volop in op participatie. Onder andere door mee te doen aan de Landelijke Opschoondag en World Clean Up Day, maar ook met eigen acties. Bovendien zorgen de gemeenten ervoor dat vrijwilligers aan de slag kunnen door hen te voorzien van materialen. Belangrijke thema's binnen de plannen zijn het verbeteren van fysieke voorzieningen en educatie. Zo werden gelden ingezet om afvalbakken beter zichtbaar en bruikbaar te maken om zo bij te dragen aan extra bewustwording. Door onder meer gastlessen en voorlichting over bijvoorbeeld snoeproutes (route tussen supermarkt en school) werd de jeugd geïnformeerd over zwerfafval.

C. Samenwerking Schone rivieren

Supporter van Schoon en Schone Rivieren (een samenwerkingsverband tussen IVN Natuureducatie en Stichting De Noordzee) startten in 2023 een samenwerking, waarbij data over zwerfafval in de grote rivieren, zoals de Maas, Waal en IJssel, worden gedeeld. Op deze manier kan de vormgeving van de bronaanpak en de Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid van producenten en importeurs worden geoptimaliseerd. De data zijn verzameld via citizen science onderzoek.

Voor meer informatie over de bewustmakingsmaatregelen wordt verwezen naar www.supportervanschoon.nl

2 Toelichting op resultaten 2023 per materiaalsoort

2.1 Verpakkingen van glas

Om te voldoen aan de gestelde eisen voor het meetpunt voor recycling zijn massabalansen bij glasrecyclers opgevraagd en ontvangen, evenals de bestemmingen van de gesorteerde fracties. Het recyclingpercentage voor verpakkingsafval van glas komt uit op 81%.

- Het circulariteitspercentage is in 2023 90%⁴. Hiertoe is het hergebruik van verpakkingen meegeteld (glazen statiegeldflessen van bier en frisdrank): totale jaarafzet aan afgevulde herbruikbare verpakkingen -/- eerste keer dat deze verpakkingen op de markt zijn gekomen. Bij vrijwel de helft van alle in 2023 gebruikte glazen verpakkingen is sprake van statiegeldflessen/herbruikbare verpakkingen.
- Glassorteerders van Nederlands verpakkingsglas bevinden zich in Nederland, België en Duitsland en produceren zgn. cullet (grove glasscherven), die einde afvalstatus zijn en als gerecycled gelden. De overige output (fijne glasscherven, glaspoeder, fijnstof, metalen) wordt vrijwel uitsluitend in de EU gerecycled. Hiermee is tevens gecorrigeerd voor niet-verpakkingen en vocht. De recyclers van het Nederlandse verpakkingsglas (glas- en glaswolfabrieken) bevinden zich uitsluitend in de EU.

2.2 Verpakkingen van papier en karton

- Het recyclingpercentage voor verpakkingsafval van papier en karton in 2023 is op het meetpunt recycling 89%. Er zijn weinig vormen van herbruikbare verpakkingen van papier en karton bekend. Hierdoor is het circulariteitspercentage in 2023 ook 89%.
- Vanuit sorteeronderzoek op ingezameld oud papier en karton van gemeenten en bedrijven is gecorrigeerd voor niet-verpakkingen. Het aandeel verpakkingen in de oudpapierstroom is opnieuw verder toegenomen (inmiddels 64%).
- Er is apart gecorrigeerd voor het aandeel vochttoename na gebruik van de verpakkingen.
- Het meetpunt recycling ligt bij papier en karton bij input pulper.
- De recyclers van het Nederlandse oudpapier en karton (papier- en kartonfabrieken) bevinden zich vooral in Europa. Van het ingezamelde oudpapier en karton wordt ongeveer 11% buiten de EU verwerkt.
- Het huidige beeld is dat de papier- en kartonfabrieken in Azië ten aanzien van hun milieuprestaties vergelijkbaar zijn met de papier- en kartonfabrieken in Europa. Een correctie voor recycling volgens de zogenoemde 'broadly equivalent conditions' is daardoor niet nodig.

4 De circulariteitsresultaten van glas (en ook voor de andere materialen) worden berekend door bij het gewicht aan gerecycled verpakkingsafval het gewicht aan hergebruik op te tellen en vervolgens beide te delen door het totaal van het gewicht aan op de markt gebrachte verpakkingen en (opnieuw) het gewicht aan hergebruik. Deze berekening is voorgeschreven in de Regeling Verslaglegging Verpakkingen. De gedachte hierachter is dat herbruikbare verpakkingen steeds 'van de markt' komen na gebruik en nadat ze zijn schoongemaakt en weer afgevuld weer op de markt worden gebracht. Bierbouwers en frisdrankproducenten bijvoorbeeld houden administraties bij van het gebruik van hun statiegeldparken.

2.3 Verpakkingen van kunststof

- Het recyclingpercentage voor kunststof verpakingsafval in 2023 bedraagt 49%. Er zijn vanuit verschillende kratten- en palletpools gegevens over herbruikbare verpakkingen verzameld. Deze gegevens zijn geanalyseerd en geverifieerd. Op basis hiervan komt het circulariteitspercentage in 2023 uit op 82%.
- In het kader van het meetpunt recycling zijn de volgende correcties uitgevoerd op het gesorteerde kunststof verpakingsafval:
  - Huishoudelijk verpakingsafval:
  - Correcties voor aandeel niet-verpakkingen (8%) en vocht;
  - Correctie voor uitval bij recyclers (38%) aan de hand van gegevens van een onafhankelijk onderzoeksbureau en auditor in het kader van certificeringssysteem EuCertPlast;
  - Bedrijfsmatig verpakingsafval:
  - Correctie van uitval bij recyclers (10%) op basis van onderzoeksresultaten van Verpact uitgevoerd onder verschillende kunststofrecyclers per te onderscheiden kunststoffractie. De uitval op de voor recycling aangeboden statiegeldflessen bedraagt 18%. Beide zijn in 2023 gecontroleerd door een extern onderzoeksbureau en auditor.
- Voor wat betreft de bestemmingen van het gerecycled materiaal is gebruik gemaakt van gegevens van contractpartijen van Verpact (kunststof verpakingsafval van huishoudens) en bestemmingsinformatie van afvalbedrijven en handelaren (kunststof verpakingsafval van bedrijven). Het kunststof verpakingsafval van huishoudens wordt voor 100% binnen de EU gerecycled, vooral binnen Nederland en Duitsland. Het kunststof verpakingsafval van bedrijven wordt voor 71% buiten de EU gerecycled, vooral in Zuid-Azië en Turkije.
Het huidige beeld is dat de kunststofrecyclers buiten de EU zich ten aanzien van hun milieuprestaties in belangrijke mate vergelijkbaar zijn met de kunststofrecyclers in Europa. Verpact en Valipac (BE) werken sinds 2023 samen om de bedrijven buiten de EU te laten auditen. Op basis van de resultaten van deze gezamenlijke audits wordt een beperkt deel (2%) van deze recycling daarom niet meegeteld. Als recyclers buiten de EU niet compliant blijken te zijn, worden de bevindingen met de betreffende exporterende afvalbedrijven/handelaren besproken en door hen opgepakt.

2.4 Drankenkartons

- Het recyclingpercentage van drankenkartons in 2023 (tweede helft van het jaar, vanaf 1 juli 2023 geldt de wettelijke doelstelling) is 24%. Er zijn geen herbruikbare drankenkartons.
- Zoals wettelijk voorgeschreven rapporteert Verpact in 2023 over drankenkartons (eenmalig) alleen over de tweede helft van 2023. Aangezien er gedurende het jaar gelijkmatig nieuwe drankenkartons worden verkocht (stabiel seizoenpatroon) is het jaargewicht aan op de markt gebrachte 2023 eenvoudigweg gehalveerd. Wat de inzameling en recycling betreft, heeft Verpact wel gerekend met de resultaten van de laatste 6 maanden uit 2023.
- Een deel van de kunststoffen en aluminium uit de drankenkartons (PolyAl genoemd) werd in 2023 gerecycled. Aan de hand van gegevens van een onafhankelijk onderzoeksbureau en auditor in het kader van certificeringssysteem EuCertPlast is voorlopig gerekend met een uitval bij recycling van 43%.
- Drankenkartons die via de nascheiding worden gesorteerd maken het voor Verpact niet eenvoudig om recyclers te vinden die deze willen verwerken. Deze bevatten namelijk extra organische vervuiling.

- De recyclers van Nederlandse drankkartons bevinden zich buiten Nederland, maar binnen de EU.
- Brand bij een Nederlandse nascheider in 2023 zorgde er tijdelijk voor dat er in het tweede trimester aanzienlijk minder drankkartons werden nagescheiden. Hierdoor is relatief veel van het ingezamelde materiaal verbrand met energierterugwinning.

2.5 Verpakkingen van ferrometalen

- Het recyclingpercentage voor verpakkingsafval van ferrometalen in 2023 is 95%. Stalen rolcontainers, vaten en de kooien en pallets in zogenoemde Intermediate Bulk Containers (IBC's) worden vaak hergebruikt. Hierdoor is het circulariteitspercentage in 2023 99%.
- Er is sprake van verschillende deelstromen aan ferrometalen: uit de inzameling van afgedankte logistieke hulpmiddelen, uit PMD en nascheiding, uit de glassortering, uit enkele gemeentelijke blikbakken en uit de terugwinning van ferro metalen uit de bodemassen van verbrand restafval van huishoudens en bedrijven.
- In 2023 was nog minder dan 10% van de ingezamelde drankblikjes van ferrometaal. Na 2023 daalt dat aandeel verder doordat steeds meer stalen drankblikjes gedurende 2023 zijn vervangen door aluminium drankblikjes.
- Verpact heeft gegevens verzameld over de uitval die optreedt in de ketens PMD en nascheiding. Op deze brutostromen (incl. kunststof, papier en organisch materiaal in deze metaalfractie) vindt 12,5% uitval plaats.
- In het verpakkingsafval van ferrometalen dat vanuit verbranding wordt teruggewonnen treedt zeer beperkt oxidatieverlies op. Verpakkingsafval van ferrometalen dat via de afvalverbranding gaat, kan immers feitelijk niet verbranden. Verpact rekent voorzichtigheidshalve met 2% oxidatieverlies in de afvalverbrandingsinstallaties (AVI's), maar deze gegevens vragen om nader onderzoek.
- Uit het verpakkingsafval van ferrometalen dat uit de bodemassen door opwerkers wordt teruggewonnen, worden volgens de Vereniging Afvalbedrijven ruwweg 95% ferrometalen teruggewonnen.
- Voor wat betreft de uitval in de sortering en recycling van ferrometaal zijn gegevens van Verpact en expertinschattingen van de Metaal Recycling Federatie (MRF) gebruikt.
- Ook voor wat betreft de bestemming van het gerecyclede verpakkingsafval van ferrometaal en aluminium zijn gegevens van Verpact en expertinschattingen van de Metaal Recycling Federatie (MRF) gebruikt.
- Het huidige beeld is dat een aanzienlijk deel van het FVA dat uit de bodemassen wordt teruggewonnen zijn weg vindt naar Turkije waar het vooral gebruikt wordt voor de productie van betonstaal. In 2023 heeft Verpact nog geen BEC-audits kunnen uitvoeren bij deze recyclers. Daarom corrigeert Verpact voorzichtigheidshalve 5% van deze recycling. In 2024 verwacht Verpact hiervoor over beter onderbouwde gegevens te beschikken door het verkrijgen van meer gedetailleerde keteninformatie.

2.6 Verpakkingen van aluminium

- Het recyclingpercentage voor verpakkingsafval van aluminium in 2023 is 69%. Er worden in Nederland ook veel rolcontainers van aluminium ingezet. Hierdoor is het circulariteitspercentage in 2023 97%.
Er is sprake van verschillende deelstromen aan verpakkingsafval van aluminium: uit statiegeld, uit PMD en nascheiding, uit de glassortering en uit de terugwinning van

- aluminium uit de bodemassen van verbrand restafval van huishoudens en bedrijven.
- De uitval op de voor recycling afgeleverde statiegeldblikjes bedraagt minder dan 6%. Recycling vindt plaats bij smelters in Duitsland en gebeurt dus volledig binnen de EU.
- Verpact heeft gegevens verzameld over de uitval die optreedt in de ketens PMD en nascheiding. Op deze brutostromen (incl. kunststof, papier en organisch materiaal in deze metaalfraction) vindt 30% uitval plaats.
- In het verpakkingsafval van aluminium dat vanuit verbranding wordt teruggewonnen treedt oxidatieverlies op. Dat geldt vooral voor foliemateriaal en dunwandige aluminium verpakkingen. Evenals voor de ferrometalen geldt, zijn er ook voor aluminium beperkt meetresultaten beschikbaar van deze oxidatieverliezen. Waar tot de introductie van statiegeld op drankblikjes vanuit de beschikbare literatuur werd uitgegaan van een gemiddeld oxidatieverlies van 17% (bron: WUR), rekt Verpact over 2023 voorzichtigheidshalve met 20% oxidatieverlies. Er gaan vanwege statiegeld op drankblikjes immers aanzienlijk minder vormvaste aluminium verpakkingen door de verbranding. Er dient nader onderzoek uitgevoerd te worden naar het oxidatieverlies van aluminium verpakkingen.
- Uit het verpakkingsafval van aluminium dat uit de bodemassen door opwerkers worden teruggewonnen wordt volgens de Vereniging Afvalbedrijven ruwweg 84% aan aluminium teruggewonnen.
- Voor wat betreft de uitval in de sortering en recycling van aluminium zijn onderzoeksresultaten van Verpact en Recycling Aluminium Verpakkingen Nederland (RAVN) gebruikt. Er gaat volgens RAVN geen verpakkingsafval van aluminium voor recycling naar landen buiten de EU.
- Ook voor wat betreft de bestemmingen van het uit de bodemassen teruggewonnen aluminium verpakkingsafval zijn expertinschattingen van RAVN gebruikt.

2.7 Verpakkingen van hout

- Het recyclingpercentage van verpakkingsafval van hout in 2023 is 54%. Er zijn vanuit verschillende gesloten palletpools gegevens over herbruikbare verpakkingen verzameld en sinds 2023 ook van een grote open palletpool. Het circulariteitspercentage is in 2023 73%.
- Conform het gestelde in de Regeling Verslaglegging Verpakkingen zijn de reparaties van houten verpakkingen als recycling meegeteld. Gerepareerde houten verpakkingen komen na reparatie immers weer 'als nieuw' op de markt.
- Op het gewicht aan hergebruik wordt het gewicht aan reparaties in mindering gebracht. Anders zou er immers sprake zijn van dubbelellingen.
- Alle inzamel- en sorteerbedrijven van hout hebben het gewicht van het door hen gesorteerde of gerecyclede hout gemeld, gecorrigeerd voor het aandeel verpakkingen. Het merendeel heeft ook de bestemmingen gemeld.
- De recyclers van Nederlands verpakkingshout (vooral spaanplaat-, vloerenproducenten en producenten van geperste palletblokken) bevinden zich in Nederland, België en Duitsland. Verpact heeft enkele producenten van spaanplaat en persblokken uit afvalhout gevraagd naar de uitval tot aan het rekenpunt. Op basis daarvan is voor het gemiddelde uitvalspercentage bij recyclers gecorrigeerd (8,5%). Bovengenoemde 54% recycling is dus inclusief deze uitval.

2.8 Ingezamelde kunststof drankverpakkingen

- De inzameldoelstelling voor kunststof drankflessen is ruimer dan alleen de kunststof statiegeldflessen voor waters en frisdranken. Overige kunststof drankflessen, zoals voor zuivel en sappen, vallen buiten het statiegeldsysteem, maar moeten wel worden meegeteld voor de inzameldoelstelling. Er werden in 2023 op vrijwillige basis wel meer PET-flessen van sappen aan het statiegeldsysteem toegevoegd.
- In 2023 is 80% van het gewicht van alle kunststof statiegeldflessen die op de Nederlandse markt zijn gebracht, ingezameld binnen het statiegeldsysteem. In 2023 zijn er aanzienlijk meer kleine flessen ingezameld dan in 2022.
- In 2023 is het inzamelresultaat 73% van het gewicht van alle kunststof drankverpakkingen die op de Nederlandse markt zijn gebracht, conform de Regeling Verslaglegging Verpakkingen. De inzameldoelstelling van 90% is hiermee nog niet behaald.
- Volgens de regelgeving mag voor de inzameldoelstelling maximaal 5 procentpunt aan inzameling van kunststof drankflessen worden meegeteld die afkomstig zijn uit PMD-inzameling of nascheiding, echter op voorwaarde dat de producten uit het recycklaat een vergelijkbare kwaliteit hebben als die afkomstig van gescheiden inzameling.
- In 2023 is 5 procentpunt extra inzameling meegeteld bovenop de inzameling via het statiegeldsysteem, vanuit de ingezamelde kunststof drankflessen uit de PMD. Hierin zijn zowel food grade geschikt gerecyclede PET-flessen als (een deel van de) ingezamelde en gerecyclede HDPE-flessen (zuivel) meegeteld. Recycling van de HDPE-flessen heeft conform de daartoe gestelde eisen plaatsgevonden
- In totaal werd er in 2023 door Verpact 15% van het totaalgewicht aan op de markt gebrachte kunststof drankflessen (PET en HDPE) buiten het statiegeldsysteem ingezameld. Er zijn dus beduidend meer flessen ingezameld dan mogen worden meegeteld voor de doelstelling.

2.9 SUP-verpakkingen

SUP-verpakkingen betreft drank- en voedselverpakkingen voor onmiddellijke consumptie uit de verpakking, zonder verdere bereiding. Voor drinkbekers en een deel van de vormvaste voedselverpakkingen zijn door de Rijksoverheid concrete reductiemaatregelen opgesteld die het gebruik moeten ontmoedigen. Daarom worden vanaf 2022 in de aangifte gegevens vereist van drinkbekers en vormvaste voedselverpakkingen. In 2023 zijn deze verder uitgebreid naar alle vijf (in onderstaande tabel genoemde) SUP verpakkingscategorieën.

Het meten van de SUP-verpakkingen (zowel de aantallen als de gewichten) vormt vanwege het complexe karakter van de Nederlandse invulling van de SUP-wetgeving, een flinke uitdaging voor zowel de producten en importeurs van verpakte producten als voor Verpact. Er moet hierover namelijk veel meer gedetailleerdere informatie worden verzameld dan voor de overige kunststof verpakkingen. Er wordt door Verpact hard aan gewerkt om dit goed op orde te krijgen. Zoals Verpact bij de verslaglegging over 2022 al vermoedde, is het aantal en gewicht van 2022 een sterke onderschatting gebleken.

De resultaten van 2023 over de SUP-verpakkingen geven het volgende beeld:

	Aantallen (x 1 mln.)	Gewicht (x 1 ton)
Voedselverpakkingen vormvast	2.638	17.079
Drinkbekers	2.931	15.730
Drankverpakkingen	5.694	79.038
Zakjes en wikkels	6.782	19.010
Lichte plastic draagtassen	414	3.255
Totaal	18.459	134.112

2.10 Toepassing van PET-recycalaat in PET-drankflessen

Hoewel pas voor 2025 sprake is van een 25%-doelstelling voor toegepast PET-recycalaat in drankverpakkingen met PET als hoofdbestanddeel, rapporteert Verpact hier al in 2023 over. In 2023 bestond 44% van de grondstoffen die benodigd waren voor de productie van de op de Nederlandse markt gebrachte kunststof drankflessen met PET als hoofdbestanddeel, uit PET-recycalaat. Vooralsnog heeft nog geen verificatie kunnen plaatsvinden op deze gegevens.

3 Toelichting op de methodiek

In deze rapportage wordt per materiaalsoort toegelicht welk gewicht van verpakkingen op de markt is gebracht en welk deel hiervan is hergebruikt of gerecycled.

3.1 Op de markt gebrachte verpakkingen

Zoals gesteld in de Regeling Verslaglegging Verpakkingen dient Verpact te rapporteren over “de hoeveelheid gebruikte verpakkingen”. Dit wordt in de praktijk gedaan door het gewicht van de op de markt gebrachte verpakkingen in kaart te brengen. De werkwijze is als volgt:

- jaarlijkse aangiften van producenten en importeurs die meer dan 50.000 kg (de zogenoemde drempel) verpakkingen in een kalenderjaar op de markt brengen, die allen de verplichting hebben aangifte te doen (zogenoemde bovendrempelige bedrijven), inclusief een uitvoerig controleprogramma;
- een uitzondering op het voorgaande geldt voor de SUP-verpakkingen en de statiegeldverpakkingen. Daar geldt namelijk geen drempel voor;
- een statistisch representatief, anoniem onderzoek onder producenten en importeurs van verpakte producten die minder dan 50.000 kilo verpakkingen in 2023 op de markt brengen (zogenoemde onderdrempelige bedrijven); inclusief een identificatie van het aandeel free-riders, zijnde producenten en importeurs die geen aangifte bij Verpact doen. Dit aandeel wordt bepaald aan de hand van bedrijven die meedoen aan het onderzoek onder onderdrempelige bedrijven, maar op basis van hun antwoorden aangeven meer dan 50.000 kilo verpakkingen in een kalenderjaar op de markt te brengen. Hiervoor corrigeert Verpact haar gewicht van op de markt gebrachte verpakkingen;
- een onderzoek naar in 2023 nieuw op de markt gebrachte logistieke hulpmiddelen. Dit zijn verpakkingen die sinds 2008 zijn vrijgesteld van de bijdrageplicht, vanwege hun logistieke functie en/of de herbruikbaarheid van de verpakkingen. Het overzicht van de op de markt gebrachte aantallen is veelal niet bij producenten en importeurs van verpakte producten aanwezig, maar bij poolbeheerders of de producenten van deze verpakkingen;
- bij sommige materialen (glas, hout) is sprake van handelingen (hergebruik of reparatie) waardoor een verpakking opnieuw kan worden gebruikt. Dit telt dan mee in de berekening van het circulaire resultaat of recyclingresultaat. Het gaat hierbij om:
  - hergebruik (opnieuw gebruiken van een verpakking zonder dat deze afval wordt) of
  - voorbereiding voor hergebruik (reparatie van ingezameld verpakkingsafval zodat het weer opnieuw kan worden ingezet).

Per 1 januari 2023 heeft Verpact, op afspraak van het Ministerie van I&W, de definitie van het begrip ‘producent of importeur’ voor de Afvalbeheerbijdrage Verpakkingen veranderd. Hierdoor is de definitie nu in lijn is met de definitie in de wetgeving. De aanpassing heeft in 2023 impact op de aangiften:

- een ‘product of importeur’ als opdrachtnemer of opdrachtgever (merkhouders) betrokken is bij de vervaardiging van een product waarvan het merk niet de fabrikant toebehoort, bijvoorbeeld onder huismerk c.q. private label;

- een 'product of importeur' een verkooppuntverpakking produceert/importeert of deze bij verkoop aan een consument aan het verkochte product toevoegt.

Deze wijzigingen in de definitie hebben geleid tot flinke verschuivingen in de gewichtsverdelingen in de aangiften 2023 ten opzichte van voorgaande jaren.

Op de markt gebrachte verpakkingen (in Kton) 2023

	Glas	Papier en karton	Kunststof	Ferrometalen	Aluminium	Hout	Andere materiaal-soorten	Totaal	Waarvan dranken-kartons (6 maanden)
Op de markt, bovendrempelig	486	1.183	403	58	50	28	7	2.216	26
Op de markt, onderdrempelig	13	147	47	2	1	7	8	224	0
Op de markt, logistieke hulpmiddelen incl. reparatie	0	150	82	76	0	301	0	608	0
Op de markt gebrachte verpakkingen excl. hergebruik	499	1.480	533	136	51	336	15	3.049	26

3.2 Op de markt gebrachte SUP-verpakkingen

Producenten en importeurs doen sinds 2022 aangifte bij Verpact over het aantal en het gewicht van verpakkingen die onder de SUP-wetgeving (SUP) vallen. In 2022 gold de verplichting hiertoe alleen voor drinkbekers en vormvaste verpakkingen, vanaf 2023 geldt deze ook voor zakjes en wikkels, drankverpakkingen en lichte plastic draagtassen. Het aangifteformulier op de markt gebrachte verpakkingen is, door de gedetailleerde informatie die de SUP-registratie vereist, aanzienlijk uitgebreider en complexer geworden voor de producenten en importeurs van verpakte producten.

In combinatie met lang resterende onduidelijkheden over welke verpakkingen wel en niet onder de SUP vallen, zijn er naar verwachting nog diverse producenten en importeurs onvoldoende administratief voorbereid.

Voor SUP-verpakkingen geldt geen drempel zoals voor andere verpakkingen. Producenten en importeurs die SUP verpakkingen op de Nederlandse markt brengen, zijn dus allen verplicht om aangifte te doen bij Verpact. Daar is nog veel verbetering in mogelijk. Mede daarom heeft Verpact in het onderzoek onder onderdrempelige bedrijven ook gevraagd naar de aantallen het gewicht aan SUP-verpakkingen dat in 2023 door deze bedrijven op de Nederlandse markt is gebracht.

3.3 Ingezamelde kunststof drankflessen

Producten en importeurs van dranken die afgevuld zijn in plastic flessen en die onder de statiegeldregeling vallen doen individueel aangifte bij zowel Statiegeld Nederland (SNL) (alleen over de statiegeldflessen en -blikjes) als bij Verpact (statiegeldflessen en overige drankflessen en drankblikjes). SNL registreert daarnaast nog per producent/importeur de EAN-codes van de kunststof drankflessen in het statiegeldsysteem en daarmee de zogenoemde stamgegevens (maat, kleur, gewicht). Dat is noodzakelijk om het systeem goed te laten functioneren. Vanaf 2023 is een toenemend aantal producenten en importeurs van dranken dat niet onder de statiegeldplicht valt, vrijwillig gebruik gaan maken van het statiegeldsysteem.

Producenten en importeurs van kunststof drankflessen van water en frisdrank en sinds 1 april 2023 drankblikjes zijn wettelijk verplicht om zich aan te melden. Bij Verpact wordt dus apart aangifte gedaan van statiegeldflessen en niet-statiegeldflessen (overige drankflessen). Van zowel de statiegeldflessen als van de overige kunststof drankflessen ontvangt Verpact aangiften met aantallen en gewicht.

SNL organiseert de inzameling en telling van de kunststof drankflessen in het statiegeldsysteem. Alle via het statiegeldsysteem ingezamelde kunststof drankflessen komen terecht op één van de distributiecentra van de supermarkten of op één van de telcentra van SNL. De ingezamelde flessen worden daar geteld. Daarnaast zijn er nog diverse innameautomaten met compactors waarin de drankflessen en drankblikjes, direct na de registratie, worden geplet, waarna deze niet meer leesbaar zijn. Hierdoor is het risico van dubbeltellingen gemitigeerd.

Verpact verzamelt de gewichten van gesorteerde kunststoffracties uit de PMD-inzameling en nascheiding, per sorteerder, per kunststoffractie en laat een onafhankelijk sorteerbureau periodiek vaststellen wat het gemiddelde gewichtsandaal van kunststof drankflessen is per kunststoffractie uit de PMD-inzameling en nascheiding. Kunststof drankflessen worden voornamelijk aangetroffen in de fracties PET-flessen, PET-trays, PP en mixed kunststoffen. Verpact telt in de berekeningen voor de inzameldoelstelling alleen het gewicht van het niet-gescheiden ingezameld PET mee waarvan gerecycled PET is geproduceerd dat door de recyclers geschikt is verklaard voor voedselcontact. Daarnaast is in 2023 (een deel van) het gewicht aan ingezamelde en gerecyclede HDPE-flessen meegeteld. Deze HDPE-flessen worden vooral gebruikt voor zuivel. In de meeste lidstaten van de EU met een statiegeldsysteem worden drankflessen met zuivel niet in het statiegeldsysteem toegelaten. HDPE-flessen zijn gerecycled door gecertificeerde recyclers met een hoogwaardige inzet van het recycelaat.

3.4 Hergebruik

In 2023 heeft Verpact opnieuw uitgebreid onderzoek gedaan naar de hergebruikte verpakkingen. Met uitzondering van het statiegeldglas is dat vooral business-to-business. In de uitvraag is door Verpact gekozen voor verpakkingen die zich bevinden in een gesloten poolstelsel omdat het hierbij gaat om omvangrijke, goed gedocumenteerde en reeds lang bestaande hergebruiksystemen. In 2023 is daar alleen voor houten verpakkingen het gewicht aan de jaarafzet van een grote open pool aan toegevoegd.

De verzamelde gewichten zijn naar alle waarschijnlijkheid een onderschatting van de werkelijkheid omdat gefactureerd hergebruik in de poolsystemen volgens de poolbeheerders doorgaans aan de lage kant is ten opzichte van het werkelijke hergebruik door klanten. Verpact heeft de poolbeheerders onder meer gevraagd naar het aandeel verpakkingen dat op de Nederlandse markt is ingezet.

De methodiek voor het bepalen van hergebruik bestaat uit het bevragen van producenten en importeurs enerzijds in de jaarlijkse aangifte en anderzijds (separaat) van beheerders van gesloten pools met herbruikbare verpakkingen naar:

- de hoeveelheid van eerste terbeschikkingstelling c.q. de aankoop van herbruikbare verpakkingen in een kalenderjaar, en
- de hoeveelheid van herbruikbare verpakkingen dat in een kalenderjaar is afgevoerd.

Door de jaarafzet op deze manier uit te vragen en het gewicht van eerste gebruik hierop in mindering te brengen, is het meerdere malen afvullen van de verpakkingen gedurende een jaar meegeteld (= hergebruik). Iedere tweede en volgende afvulling telt dan als hergebruik.

Hergebruikte verpakkingen (in Kton) 2023

	Glas	Papier en karton	Kunststof	Ferrometalen	Aluminium	Hout	Andere materiaal-soorten	Totaal	Waarvan dranken-kartons (6 maanden)
Op de markt gebrachte verpakkingen excl. hergebruik	499	1.480	533	136	51	336	15	3.049	26
Hergebruik	502	0	934	552	414	869	0	3.272	0
Totaal op de markt gebrachte verpakkingen / gebruikte verpakkingen	1.001	1.480	1.467	688	464	1.205	15	6.320	26

Het in 2023 gemeten materiaalgewicht aan hergebruikte verpakkingen is in totaal vrijwel gelijk aan het totaalgewicht eenmalige verpakkingen. Er zijn duidelijke verschillen per materiaalsoort: waar binnen papier en karton weinig hergebruik is gemeten, is dat binnen de andere materialen zeer aanzienlijk. Bij metalen gaat het vooral om het gebruik van rolcontainers, bij kunststof is het een optelsom van kratten, pallets en fusten.

3.5 Meet- en rapportagemethode recycling

Zoals in de toelichting op de uitgebreide producentenverantwoordelijkheid al is genoemd, zorgen gemeenten en afvalbedrijven voor de inzameling en sortering van verpakkingsafval en voor een belangrijk deel van de verkoop van dit materiaal aan recyclers. Dit m.u.v. kunststof verpakkingen en drankenkartons afkomstig van huishoudens en statiegeld, waar Verpact de contracten met recyclers heeft voor het merendeel van dit gewicht van verpakkingsafval. Voor het halen van de doelstellingen uit het Besluit is Verpact daarom mede afhankelijk van zowel de wijze waarop de gemeenten en de afvalbedrijven de inzameling, sortering en verkoop uitvoeren, alsook van de bereidheid van de partijen om hierover gegevens met Verpact te delen.

Op grond van de gemaakte afspraken in het UMP heeft Verpact contracten met alle gemeenten in Nederland en met het overgrote deel van de in Nederland actieve afvalbedrijven die actief zijn met verpakkingsafval. De afvalbedrijven hebben hiertoe ook een opzet van hun administratieve systeem aangeleverd, gebaseerd op de AO/IC (administratieve organisatie en interne controle) en ontvangen een erkenning.

De complexiteit van de monitoring is sinds 2021 aanzienlijk toegenomen. Ten aanzien van de meting van recycling geldt namelijk sinds 2021 dat:

- de plaats waar de recycling moet worden gemeten, naar achteren in de recycleketen is verschoven ('het nieuwe meetpunt'). Dit geldt alleen niet voor papier en karton.

- de regio waar de recycling plaatsvindt (binnen Nederland, binnen de EU en buiten de EU), gespecificeerd moet worden.
- moet worden vastgesteld in hoeverre de recyclers buiten de EU voldoen aan de zogenoemde 'Broadly Equivalent Conditions' waaraan recyclers binnen de EU moeten voldoen.

Vanaf het rapportagejaar 2021 is Verpact gestart met een gedetailleerde uitvraag bij afvalbedrijven, handelaren en recyclers om inzicht te verkrijgen in:

- Het gewicht van verpakkingsafval dat is afgeleverd voor recycling/verzonden aan recyclers.
- In welke regio's de recycling van verpakkingsafval uit Nederland plaatsvindt.
- De verliezen die optreden, nadat het Nederlandse verpakkingsafval de recycler heeft bereikt en deze het afval heeft geaccepteerd, tot aan de daadwerkelijke inbreng in het recyclingproces van een recycler.
- In hoeverre de recyclers buiten de EU voldoen aan de zogenoemde 'Broadly Equivalent Conditions' waaraan recyclers binnen de EU moeten voldoen.
- Het gewicht van verpakkingsafval dat conform de wetgeving als gerecycled mag worden beschouwd (inbreng in het recyclingproces of einde afvalstatus).

Recycling en hergebruik (in Kton) volgens de nieuwe meetmethode

	Glas	Papier en karton	Kunststof	Ferrometalen	Aluminium	Hout	Andere materiaalsoorten	Totaal	Waarvan drankenkartons (6 maanden)
Hergebruik	502	0	934	552	414	869	0	3.272	-
Verzonden aan recyclers	434	1.324	370	136	42	315	-	2.620	11
Uitval	32	-	106	5	7	7	-	156	5
Correctie BEC	0	-	2	2	-	-	-	4	-
Recycling	402	1.324	262	129	35	308	-	2.460	6

3.6 Methodiek recycling en reparatie per materiaalsoort

Vanaf 2021 is Verpact verplicht om aan te geven in welke regio (Nederland, binnen EU en buiten EU) het verpakkingsafval is gerecycled. Niet alle verpakkingsmaterialen kennen dezelfde wijze van verwerking. Daarom is in kaart gebracht waar recycling heeft plaatsgevonden.

De verschillende nieuwe eisen die worden gesteld aan het berekenen van de recycling (zoals traceerbaarheid, uitval bij nieuwe rekenpunt recycling, 'Broadly Equivalent Conditions') en de circulariteit vragen veel van de monitoringinspanningen vanuit Verpact en alle betrokken bedrijven. Met het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat is besproken dat voor Verpact een periode van zeker drie jaar nodig is om de dataverzameling hiervoor te optimaliseren. Inmiddels wordt er op Europees niveau gesproken over gestandaardiseerde 'average losses' omdat inmiddels voor eenieder duidelijk is geworden hoe ingewikkeld het verzamelen van deze gegevens per recycler is (m.b.t. het verkrijgen van volledige en juiste data). Lidstaten gebruiken op dit moment elk hun eigen systematiek om de average losses te bepalen.

Over 2023 heeft Verpact zich verder ingespannen om alle benodigde gegevens te verkrijgen. Hierbij is medewerking en transparantie van alle sorteerdere en recyclers in de keten benodigd. Het verkrijgen van met name gegevens uit de metaalketens blijkt nog complex. Dat heeft onder meer te maken met de complexiteit van de verschillende wijzen van metaalopwerking en nog beperkte transparantie ten aanzien van de eindbestemmingen.

De ILT heeft het recyclingpercentage kunststofverpakkingen 2019 gecontroleerd en geconstateerd dat geen twijfel te hebben over de juistheid van de cijfers. In haar rapportage adviseert de ILT Verpact wel om de werkprocessen van de monitoring nog verder te versterken. Aan de adviezen van de ILT wordt voldaan doordat vanuit de Regeling Verslaglegging Verpakkingen een monitoringsprotocol wordt voorgeschreven. Dat protocol vormt een apart document naast deze toelichting en draagt bij aan de betrouwbaarheid, transparantie en verifieerbaarheid van het monitoringproces. Daarnaast heeft Verpact haar rekenmodel voor de monitoring jaarlijks verbeterd.

Bepaling van het gewicht

Per materiaal is op de volgende wijze het gewicht van recycling en (waar van toepassing) van reparatie bepaald:

Verpakkingsafval van glas:

- Rekenpunt recycling: "gesorteerd glas dat geen verdere verwerking ondergaat alvorens een glasoven in te gaan of voor de productie van filtreermedia, schuurmateriaal, glasvezelisolatiemateriaal en bouw materiaal van glas wordt gebruikt".
- Meting: massabalansen van glasrecyclers die Nederlands verpakkingsglas verwerken en dat niet is vermengd met andere kwaliteit glas uit andere lidstaten bijv. het Verenigd Koninkrijk (veel vervuiler).
- Als recycling van verpakkingsafval van glas is geteld:
  - geproduceerde grove glasscherven (einde afvalstatus);
  - aan producenten geleverde fijne glasscherven;
  - aan producenten geleverd fijnstof.
- Als verlies voor de glasrecycling is geteld:
  - keramiek, steen, porselein (KSP) waarvan glas nog steeds het grootste deel uitmaakt;
  - metalen (doppen, deksels);
  - brandbaar afval (organisch materiaal, kunststof, papier en karton);
  - vocht.

Onderstaand is een gemiddelde massabalans voor de sorteringen van Nederlands verpakkingsafval van glas weergegeven met daarbij de gemiddelde gewichten per gesorteerd product (ten opzichte van de input):

(x 1 kton)	Grove glas-scherven	Fijne glas-scherven en glas-poeder	KSP-uitstoot	Metalen	Brandbaar afval	Vocht
Recycling van verpakkingsafval van glas	76,5%	16,2%	3,3%	1,2%	2,4%	0,4%

- Het totale gemiddelde uitvalspercentage komt daarmee op ruim 7%.

Verpakkingsafval van papier en karton:

- Rekenpunt recycling: “gesorteerd papier en karton dat geen verdere verwerking ondergaat voordat het een pulphandeling ingaat”.
  - Meting: het aan papierfabrieken geleverde gesorteerde papier en karton.
  - Aangezien het rekenpunt de input van de pulper is, is er verder geen uitval in de recycleketen.

Verpakkingsafval van kunststof:

- Rekenpunt recycling: “kunststoffen die voor het pelletiseren, extruderen of vormen van spuit- of vormgieten geen verdere verwerking ondergaan”.
- Meting recycling van huishoudelijk verpakkingsafval: gewicht van het verpakkingsafval dat aan recyclers is verzonden (de bestemmingen van 100% van het gewicht zijn bekend) met correctie voor niet-verpakkingen (via een speciaal hierop gericht onderzoek) en uitval bij recyclers (tot aan het rekenpunt). Dit is in kaart gebracht door een technisch onderzoeksbureau dat optreedt als auditor in het certificatieprogramma voor kunststofrecyclers, EUCertPlast.
De gebruikte uitvalcijfers verdienen de volgende kanttekeningen:
  - de resultaten betreffen (deels) de output van de recyclers in plaats van het verlies tot ‘gewassen maalgoed’, hetgeen verder in de keten is dan noodzakelijk. Afhankelijk van het type kunststof kan dit extra verlies opleveren en dus leiden tot een onderschatting van het gewicht van recycling.
  - het onderzoeksbureau heeft gebruik gemaakt van gemiddelde resultaten van recyclers, dus niet uitsluitend gebaseerd op de input van Nederlands kunststof verpakkingsafval, waardoor een onnauwkeurigheid kan ontstaan als gevolg van verschil in de kwaliteit van de input. Dat kan leiden tot een onder- of overschatting van het gewicht van recycling.
- Meting van recycling van bedrijfsmatig kunststof verpakkingsafval: Verpact heeft per te onderscheiden kunststoffractie en op basis van de aldaar gehanteerde processen uitvalgegevens verzameld. Deze zijn deels geverifieerd door een technisch onderzoeksbureau dat optreedt als auditor in het certificatieprogramma voor kunststofrecyclers, EUCertPlast. De gebruikte uitvalcijfers hebben wel enkele kanttekeningen:
  - de geverifieerde resultaten betreffen hebben vooral betrekking op de kunststoffracties die binnen Nederland worden verwerkt. Verpact gaat dit verder uitbreiden naar de EU en buiten EU;
  - de verzamelde uitvalsgegevens buiten de EU zijn nog niet verifieerd. Hiervoor zijn nu de Europese uitvalcijfers gebruikt. Verwacht wordt dat de mate van uitval hiermee hoger wordt aangehouden dan de werkelijkheid. Dit wordt verder uitgezocht.

Drankenkartons:

- Rekenpunt recycling: drankenkartons zijn samengestelde verpakkingen. Hiervoor geldt “kunststof, glas, metaal, hout, papier en karton en andere materialen die het resultaat zijn van de behandeling van composietverpakkingen of van verpakkingen bestaande uit meerdere materialen die geen verdere verwerking ondergaan voordat zij het berekeningspunt bereiken dat voor het desbetreffende materiaal is vastgesteld”.
  - Meting recycling: gewicht van drankenkartons dat aan recycler is verzonden (de bestemmingen van 100% van het gewicht zijn bekend) met correctie voor uitval bij recycler (tot aan het rekenpunt). Dit is in kaart gebracht door een technisch

onderzoeksbureau dat optreedt als auditor in het certificatieprogramma voor kunststofrecyclers, EUCertPlast. Het onderzoeksbureau heeft vooralsnog gebruik gemaakt van resultaten van één recycler. Dat kan leiden tot een onder- of overschatting van het gewicht van recycling. Verpact gaat hier nog nader onderzoek naar (laten) verrichten.

- PolyAl (kunststof en aluminium) uit Nederlandse drankenkartons werd in 2023 deels gerecycled.

Verpakkingsafval van ferrometalen (FVA):

- Rekenpunt recycling: “gesorteerd ferro metaal dat geen verdere verwerking ondergaat alvorens een smelterij of oven in te gaan”.
  - Meting: gewicht van het verpakkingsafval dat na bronscheiding van PMD aan recyclers is verzonden. Verpact ontvangt het gewicht van output sortering van Nederlands FVA. Verpact corrigeert dit voor niet-verpakkingen (Verpact heeft in 2022 sorteeronderzoek laten uitvoeren naar het aandeel niet-verpakkingen in het ingezamelde AVA uit brongescheiden PMD);
  - Verpact beschikt via Statiegeld Nederland over de inzamelgewichten van ferrometalen statiegeldblikjes, over de verwerkers hiervan en welke uitval daarbij optreedt;
  - Verpact heeft vanuit de massabalansen van de glassortering inzicht in het gewicht aan FVA dat is afgeleverd voor recycling;
  - Rijkswaterstaat publiceert een driejarig gemiddelde van het aandeel (schone) verpakkingen van ferrometalen dat zich bevindt in het restafval van huishoudens;
  - Verpact ontvangt van Rijkswaterstaat Leefomgeving de gewichten van restafval van huishoudens en van bedrijven die naar de afvalverbrandingsinstallaties (AVI's) zijn gegaan;
  - Verpact schat het oxidatieverlies van het gewicht aan Nederlands FVA dat door de verbranding gaat voorzichtig op 1%. Er zijn nog weinig betrouwbare gegevens over oxidatieverliezen in de AVI's
  - Verpact ontvangt van de Vereniging Afvalbedrijven jaarlijks gegevens over de terugwinrendementen van opgewerkte ferrometalen uit de bodemassen (afkomstig uit de resultaten van de Green Deal Bodemassen);
  - Over het Nederlandse FVA zijn enkele gegevens over uitval verzameld, maar de variatie hierin bleek vooralsnog groot. Verpact gebruikt daarom behalve eigen gegevens ook nog gegevens uit een verklaring van MRF voor gesorteerd Nederlands FVA en zal in 2024 nog nader onderzoek doen om te komen tot meer gedetailleerde cijfers.
  - Er wordt een substantieel deel van de eenmalige ferrometalen verpakkingen via de opwerking van metalen uit de bodemassen van verbrandingsinstallaties geëxporteerd buiten de EU. Verpact heeft nu nog geen helder beeld van de mate waarin deze export voldoet aan de Europese milieueisen. Daarom is door Verpact in 2023 van deze export voorzichtigheidshalve 5% recycling niet meegeteld.

Verpakkingsafval van aluminium (AVA):

- Rekenpunt recycling: “gesorteerd aluminium dat geen verdere verwerking ondergaat alvorens een smelterij of oven in te gaan”.
  - Meting: gewicht van het verpakkingsafval dat na bronscheiding van PMD aan recyclers is verzonden. Verpact ontvangt het gewicht van output sortering van Nederlands AVA. Verpact corrigeert dit voor niet-verpakkingen (Verpact heeft in 2022 sorteeronderzoek laten uitvoeren naar het aandeel niet-verpakkingen in het

- ingezamelde AVA uit brongescheiden PMD;
- Verpact beschikt via Statiegeld Nederland over de inzamelgewichten van aluminium statiegeldblikjes, over de recyclers die dit verwerken en welke uitval daarbij optreedt;
- Verpact heeft vanuit de massabalansen van de glassortering inzicht in het gewicht aan AVA dat is afgeleverd voor recycling;
- Rijkswaterstaat publiceert een driejarig gemiddelde van het aandeel (schone) verpakkingen van aluminium dat zich bevindt in het restafval van huishoudens. Gezien de introductie van statiegeld in 2023 heeft Verpact in 2023 niet dit driejarig gemiddelde, maar alleen het in 2023 gemeten gemiddelde aandeel verpakkingen van aluminium gebruikt. Dat is lager dan het genoemde gemiddelde;
- Verpact ontvangt van Rijkswaterstaat Leefomgeving de gewichten van restafval van huishoudens en van bedrijven die naar de afvalverbrandingsinstallaties (AVI's) zijn gegaan;
- Verpact schat het oxidatieverlies van het gewicht aan Nederlands AVA dat door de verbranding gaat voorzichtigheidshalve op 20%. Er gaan sinds de introductie van statiegeld op drankblikjes immers minder vormvaste aluminium verpakkingen door naar de verbranding. Er zijn echter nog weinig betrouwbare gegevens over oxidatieverliezen over het Nederlandse AVA in de AVI's
- Verpact ontvangt van de Vereniging Afvalbedrijven jaarlijks gegevens over de terugwinrendementen van aluminium uit de bodemassen (afkomstig uit de resultaten van de Green Deal Bodemassen);
- Over het Nederlandse AVA zijn enkele gegevens over uitval verzameld, maar de variatie hierin bleek groot. Verpact gebruikt behalve eigen gegevens ook gegevens uit de verklaring van RAVN voor gesorteerd Nederlands AVA en zal in 2024 nog nader onderzoek doen.

Verpakkingsafval van hout:

- Rekenpunt recycling: "gesorteerd hout dat voor gebruik bij de vervaardiging van spaanplaat of andere producten niet verder wordt verwerkt". In de praktijk betekent dit dus de inputstroom van een houtrecycler of de outputstroom van een laatste sorteerslag die een houtrecycler nog toepast voordat het materiaal als grondstof wordt ingezet voor productie.
- Verpact heeft bij enkele houtrecyclers informatie opgevraagd om een onderbouwd beeld te krijgen van of al dan niet sprake is van een laatste sorteerslag. Gerecycled verpakkingshout wordt vooral in spaanplaat, palletblokken en voor bodembedekking (maneges, dierenhokken) gebruikt. Er zijn uitvalcijfers opgehaald bij een spaanplaat- en palletblokproducent. Voor het gewogen gemiddelde van deze uitval is gecorrigeerd.

3.7 Bestemming van recycling

Verpact heeft een werkwijze ontwikkeld om voor 2023 de benodigde gegevens te ontvangen over de bestemming van de recycling. De Regeling Verslaglegging Verpakkingen maakt onderscheid tussen binnen Nederland, binnen de EU (niet-Nederland) en buiten de EU. De werkwijze is tweeledig:

- Waar Verpact contracten heeft afgesloten met afvalbedrijven is de bestemming van de recycling bekend. Dit is het geval bij kunststof verpakkingsafval en drankenkartons van huishoudens.

- In de overige gevallen melden afvalbedrijven aan Verpact aan welke recyclers zij hun Nederlandse verpakkingsafval hebben geleverd, zodat vanuit daar een beeld kan worden geschetst.

Het blijft mogelijk dat een aantal afvalbedrijven de gevraagde informatie niet heeft aangeleverd. Daarom is, afhankelijk van het materiaal, één van de volgende werkwijzen gehanteerd:

- er is van uitgegaan dat dit materiaal een vergelijkbare weg vindt als het materiaal waar de bestemmingen wel van bekend zijn;
- er is een inschatting (expert opinion) gemaakt in samenwerking met de materiaalorganisatie.

De resultaten ten aanzien van de bestemmingen zijn als volgt:

Verpakkingsafval van glas:

- Van 100% van het gewicht aan verpakkingen van glas zijn de recyclingbestemmingen bekend.
- Vanwege het grote soortelijke gewicht en daardoor hoge transportkosten legt verpakkingsafval van glas geen grote afstanden af. Op basis van de verzamelde gegevens kan worden gesteld dat gesorteerd Nederlands verpakkingsglas in de EU wordt verwerkt.

Verpakkingsafval van papier en karton:

- Van 80% van het gewicht is de bestemming bekend, de overige 20% is gelijk verondersteld.
- Veruit het merendeel wordt in de EU verwerkt. Oudpapier en karton wordt ook geëxporteerd buiten de EU. Buiten de EU gaat oudpapier en karton vooral naar Zuid-Azië en Turkije.

Verpakkingsafval van kunststof:

- De gecontracteerde recyclers van kunststof verpakkingsafval van huishoudens en die van de statiegeldflessen zijn allen bij Verpact bekend en bevinden zich in de EU, vooral binnen Nederland en Duitsland.
- Van de eindbestemmingen van het kunststof verpakkingsafval van bedrijven is 84% van het gewicht in kaart gebracht, het overige deel is hieraan gelijk verdeeld verondersteld. Hiervan wordt naast binnen Nederland en de EU ook een behoorlijk deel buiten de EU gerecycled. Buiten de EU gaat (B2B) kunststof verpakkingsafval vooral naar Azië en Turkije.

Drankenkartons:

- De gecontracteerde recyclers van drankenkartons zijn allemaal bij Verpact bekend en bevinden zich in de EU, maar niet in Nederland.

Verpakkingsafval van ferrometalen en aluminium:

- Van het verpakkingsafval van drankblikjes (statiegeld) zijn de recyclers allemaal bekend en deze bevinden zich allen in de EU, vooral in Duitsland.
- Van het overige verpakkingsafval van huishoudens en bedrijven van ferrometalen en aluminium zijn de bestemmingen in kaart gebracht met behulp van een expert opinion van de Metaal Recycling Federatie (MRF) en van de RAVN, waarbij toonaangevende bedrijven met naar schatting 80% marktaandeel hebben meegewerkt. Het overige deel is hieraan gelijk verdeeld verondersteld.

Verpakkingsafval van hout:

- Van 100% van het verpakkingsafval van hout is de recyclingbestemming bekend.
- Alle recycling vindt binnen de EU plaats, de houtrecyclers zijn vooral in België en Duitsland gevestigd. De reparaties van pallets, kisten en dergelijke vinden plaats binnen Nederland. De uitraag van de reparaties heeft namelijk uitsluitend betrekking op binnen Nederland gevestigde bedrijven.

Recycling van Nederlands verpakkingsafval in 2023 naar regio (x 1 kton)

	Totaal	Recycling in Nederland	Recycling in de EU (buiten Nederland)	Recycling buiten de EU
Verpakkingsafval van glas	402	192	209	1
		48%	52%	0%
Verpakkingsafval van papier en karton	1.324	975	205	143
		74%	16%	11%
Verpakkingsafval van kunststof	262	109	84	68
		42%	32%	26%
Verpakkingsafval van ferrometalen	129	8	89	32
		6%	69%	25%
Verpakkingsafval van aluminium	35	1	34	0
		2%	98%	0%
Verpakkingsafval van hout	308	243	65	0
		79%	21%	0%
Totaal	2.460	1.529	687	244
		62%	28%	10%
waarvan drankenkartons (6 maanden)	6	0	6	0
		0%	100%	0%

3.8 Kwaliteit van de verzamelde gegevens

In het monitoringsprotocol wordt beschreven hoe Verpact de gegevens heeft geverifieerd en gecontroleerd. De mate waarin dit heeft plaatsgevonden, wordt beschreven in deze toelichting. Dit heeft betrekking op de dekking voor wat betreft:

- de mate waarin door Verpact dataverificaties zijn uitgevoerd dan wel sprake is van controles door accountants;
- de traceerbaarheid van het verpakkingsafval;
- de mate waarin de traceerbaarheid is geverifieerd;
- het voldoen van de recycler aan de broadly equivalent conditions⁵
- de uitval bij de recycler;
- de mate waarin de uitval is geverifieerd;
- in geval van hergebruik: de mate waarin de opgaven van de jaarafzet van de producenten/importeurs met hergebruikte verpakkingen is geverifieerd.

5 Verplichting voor recyclers die niet in de EU gevestigd zijn. Zij dienen hierbij aan te tonen dat hun recyclingproces (qua milieutechniek) gelijkwaardig is aan de milieuwetgeving van de EU.

In 2023 zijn door Verpact opnieuw kwaliteitsverbeteringen gerealiseerd in de monitoring. Die verbeteringen betreffen vooral de gedetailleerde bestemming, de meting en verificatie van uitval van kunststof van bedrijven, de resultaten van de BEC audits op kunststof buiten de EU en de correcties van oxidatieverlies voor de aluminium- en ferroverpakkingen die door de verbrandingsroute gaan. Er is zeker meer transparantie gekomen in de (metaal)ketens en verdere verbeteringen is mogelijk en voorzien.

Het aangifteformulier op de markt gebracht verpakkingen is, door de gedetailleerde informatie die de SUP-registratie vereist, aanzienlijk uitgebreider en complexer geworden voor de producenten en importeurs van verpakte producten.

De resultaten zijn onderstaand weergegeven. Daarna volgen per materiaalsoort enkele nadere observaties.

Dekkingspercentages dataverificaties (in % van recyclinggewicht)

	Glas	Papier en karton	Kunststof	Ferro-metalen	Aluminium	Hout	
Aandeel van het gerapporteerde gewicht waarvan de locatie (land) van recycling is opgegeven	100%	80%	92%	80%	80%	100%	100%
Aandeel van het gerapporteerde gewicht waarvan de opgegeven recyclinglocatie is geverifieerd door Nedvang	74%	77%	91%	0%	29%	93%	100%
Aandeel van het gerapporteerde gewicht dat is getoetst op het voldoen aan de broadly equivalent conditions	nvt	0%	72%	0%	nvt	nvt	nvt
Aandeel van het gerapporteerde gewicht waarvan een uitvalspercentage bij de recycler is verstrekt	100%	nvt	79%	80%	80%	40%	67%
Aandeel van het gerapporteerde gewicht waarvan de opgave t.a.v. de mate van uitval bij de recyclers is geverifieerd door Nedvang of andere auditor	74%	nvt	79%	0%	29%	0%	67%
Aandeel van het gewicht waarvan de mate van hergebruik is gecontroleerd door Verpact	79%	nvt	83%	97%	100%	63%	nvt

* i.v.m. einde-afvalstatus

** er is geen sprake van recycling buiten de EU

Algemeen

Verpact is afhankelijk van de medewerking van producenten en importeurs, gesloten hergebruikpools, afvalbedrijven, handelaren en recyclers voor de aanlevering van gegevens. Over 2023 heeft Verpact opnieuw grote inspanningen verricht om de benodigde gegevens te ontvangen en controleren. Dat bleek ook in 2023 nog steeds niet eenvoudig. Uit bovenstaande tabel valt af te lezen dat Verpact nog niet beschikt over alle relevante data. Verschillende projecten zijn gestart om de gegevensaanlevering komende jaren nog verder te optimaliseren.

In 2022 zijn bij vrijwel alle gesloten pools met herbruikbare verpakkingen dataverificaties uitgevoerd. In 2023 zijn hun gegevens geactualiseerd, maar er hebben in 2023 geen dataverificaties meer plaatsgevonden omdat het hierbij steeds ging om dezelfde organisaties. Wel zijn de gegevens over 2023 door Verpact vergeleken met die van 2022.

Dataverificaties bij deze gesloten pools zullen door Verpact in principe eens per drie jaar worden uitgevoerd. Alleen bij hout is er sprake van toevoeging van herbruikbare verpakkingen uit een open poolstelsel.

Verpakkingsglas

- Verpact heeft bij 100% van het gewicht aan recycling dataverificaties uitgevoerd. Bij 74% van dat gewicht heeft Verpact de bestemmingen tijdens de dataverificaties kunnen controleren.
- Verpact heeft van 100% van het gewicht aan recycling massabalansen van de glassorteerders ontvangen. Op deze massabalansen zijn bij 74% van het totaalgewicht dataverificaties uitgevoerd.
- Verpact heeft in 2022 79% van de uitgebreide opgaven van de jaarafzet en gewichten aan herbruikbare glazen flessen voor bier en frisdrank in 2023 kunnen controleren.

Verpakkingsafval van papier en karton

- Bij 80% van het recyclinggewicht hebben de afvalbedrijven de bestemmingen van het materiaal met Verpact gedeeld. Op 77% van het gewicht heeft Verpact de bestemmingen tijdens de dataverificaties kunnen controleren.
- Bij 51% van het recyclinggewicht dat buiten de EU belandt, heeft Verpact de bestemmingen per regio via de Federatie Nederlandse Oudpapier Industrie (FNOI) verkregen. Deze gegevens konden nog niet worden geverifieerd.
- Voor papier en karton zijn er geen indicaties dat recycling buiten de EU niet conform Europese standaarden plaatsvindt. Hierbij is aangesloten bij de BEC-systematiek voor kunststof. Binnen de sector is er ook weinig twijfel over een correcte recycling van verpakkingsafval van papier en karton, vanwege de in 2023 geldende inkooprijzen van oud papier en karton en de transportwijze (zeecontainers die vaak al in Nederland worden gecontroleerd op kwaliteit).

Kunststof

- Verpact heeft van 100% van het kunststof verpakkingsafval van huishoudens en van dat van statiegeldflessen de bestemmingen van recycling ontvangen. Hierop vinden controles plaats door externe accountants. Verpact heeft van 100% van het gewicht aan kunststof verpakkingsafval van huishoudens het uitvalspercentage verzameld. Het gaat daarbij om audits en bijbehorende certificaten. Daarmee is tevens 97% gecontroleerd.
- Verpact heeft van 85% van het gewicht aan KVA van bedrijven de bestemmingen

van recycling ontvangen. Hierop heeft Verpact 82% via dataverificaties kunnen laten controleren door een technisch onderzoeksbureau dat optreedt als auditor in het certificatieprogramma voor kunststofrecyclers, EUCertPlast. Verpact heeft van 41% van het gewicht aan kunststof verpakingsafval van bedrijven (incl. statiegeld) het uitvalspercentage verzameld. Het gaat daarbij om audits. Dat is tevens gecontroleerd.

- In totaal heeft Verpact daarmee van 79% van het recyclinggewicht gegevens over de uitval in het proces van de recyclers van Nederlands KVA van huishoudens, statiegeld en bedrijven kunnen verzamelen. Hiervan is 79% geverifieerd.
- De dekking op de 'Broadly Equivalent Conditions' (BEC) is bij kunststof verpakingsafval van huishoudens en van statiegeldflessen niet aan de orde omdat dit in de EU gerecycled is. Voor verpakingsafval dat wordt verwerkt buiten Europa schrijven Europese richtlijnen toetsing op BEC voor, waarbij wordt getoetst of omstandigheden bij recyclers buiten de Europa vergelijkbaar zijn met Europese standaarden. De richtlijnen stimuleren lidstaten om een gezamenlijke aanpak op te zetten voor de toetsing op BEC. Verpact werkt sinds 2023 samen met Valipac (België) aan een uniform (BEC) certificeringssysteem voor buitenlandse kunststof recyclers. Dit zorgt voor een tussen beide landen uniforme methodiek bij het auditen van kunststof recyclers buiten de EU op het gebied van de BEC. Door de samenwerking kan het aantal jaarlijkse controles worden verhoogd en kunnen de auditresultaten met elkaar worden gedeeld. De audits worden uitgevoerd door een onafhankelijke, internationale certificeringsorganisatie. In 2023 is 72% van het gewicht dat buiten de EU wordt gerecycled gecontroleerd.
- Verpact heeft in 2022 79% van de uitgebreide opgaven van de jaarafzet en gewichten aan herbruikbare kunststof verpakkingen geverifieerd.

Ferrometalen en aluminium

- Verpact werkt aan meer transparantie ten aanzien van de metaalketens. Enkele bedrijven werken hieraan mee, anderen niet. Dat is de reden dat er nog maar beperkt dataverificaties hebben kunnen plaatsvinden om het gewicht van verzonden verpakingsafval van ferrometalen en aluminium te kunnen controleren, evenals de bestemmingen.
- Om verdere stappen te kunnen nemen is meer detailinformatie over de metaalketen benodigd. Dit traject is in 2023 door Verpact in samenwerking met Metalen Verpakkingen Nederland (MVN) gestart in de vorm van een ketenonderzoek. Hierbij is meer informatie over de metaalketens verkregen, maar nog onvoldoende inzicht in de eindbestemmingen. Daarnaast brengt Verpact ook zelf de metaalketens beter in kaart op basis van nader onderzoek binnen de verschillende deelketens.
- Om hier toch een beeld te krijgen zijn Metaal Recycling Federatie (MRF) en RAVN om een expert opinion gevraagd. De MRF heeft na raadpleging van de meest toonaangevende leden (ca. 80% marktdekking) de gegevens ten aanzien van de locatie van recycling aangeleverd. Daarin wordt gesteld dat het afval van logistieke hulpmiddelen voor 95% in de EU wordt gerecycled, en de metalen verpakkingen uit het PMD voor 100%. In het geval van metalen uit bodemassen vindt verwerking voor 95% buiten de EU plaats. RAVN heeft verklaard dat de verwerking van aluminium uit bodemassen volledig binnen de EU plaatsvindt.
- Verpact heeft in 2022 97% van de uitgebreide opgaven van de jaarafzet en gewichten aan herbruikbare ferroverpakkingen geverifieerd en 100% van die van herbruikbare aluminium verpakkingen.

Hout

- Van 100% van het totale gerapporteerde gewicht is de bestemming van recycling aangegeven en bij 100% is dit ook geverifieerd.
- Verpact heeft gegevens over de uitval in het proces van de recyclers van verpakkingsafval van hout ontvangen. Het betreft informatie over uitval van de belangrijkste producten geperste palletblokken en spaanplaat. Doel is om dit bij meerdere recyclers te doen.
- Verpact heeft in 2022 62% van de uitgebreide opgaven van de jaarafzet en gewichten aan herbruikbare houten verpakkingen geverifieerd.

4 Deelnemers aan Verpact

In dit afsluitende hoofdstuk geeft Verpact een beeld van de aantallen bedrijven die in 2023 nieuw zijn aangemeld, zijn aangesloten bij de overeenkomst en van de bedrijven die de overeenkomst hebben opgezegd.

Fiscale eenheden voor de omzetbelasting kunnen tientallen onderdelen -bedrijven- bevatten. Per eenheid is er maar één onderdeel dat aangifte doet - de bijdrage plichtige - namens de hele fiscale eenheid.

Aangemeld

In 2023 hebben zich bij Verpact 139 nieuwe aangifte-eenheden aangemeld. Daarbij horen nog 76 bedrijven zodat het totale aantal nieuw aangemelde bedrijven op 215 komt.

Ten opzichte van 2022 hebben 419 extra bedrijven bij Verpact SUP-verpakkingen aangegeven. Deze groep telt daarbij nog 798 bedrijven zodat het totale aantal extra bedrijven op 1.217 komt.

Aangesloten

In totaal waren er in 2023 2.645 bedrijven die bij Verpact aangifte deden van meer dan 50.000 kg. verpakkingen (in de handel of indirecte export). Bij die bedrijven horen nog 8.479 rechtspersonen die onderdeel zijn van de fiscale eenheden. Het totaal aantal aangesloten bedrijven is door de constructie met de fiscale eenheden dus 11.124. De aangesloten bedrijven zijn in de bijlage te vinden in de tabbladen 'Actief in 2023'.

Voor wat betreft SUP-verpakkingen zijn de aantallen als volgt: 535 bedrijven deden aangifte, hierbij horen nog 1.372 rechtspersonen, waardoor het totale aantal aangesloten bedrijven op 1.907 komt.

Afgemeld

Bij de bedrijven die zich hebben afgemeld bij Verpact is de bijdrageplicht beëindigd omdat zij nu, om verschillende redenen, minder dan 50.000 kg. verpakkingen per jaar op de markt brengen.

Dit zijn 238 aangifte-eenheden met daarnaast nog 394 daarbij behorende bedrijven, waardoor het totaal op beëindigde bijdrageplichtigen op 632 komt. De afgemelde bedrijven zijn in de bijlage te vinden in de tabbladen 'Afgemeld in 2023'.

Postbus 1266
2260 BG Leidschendam
www.verpact.nl
info@verpact.nl

